

न्याय - तरंग

वार्षिक नियतकालिक
२०२३-२०२४

महिला
सक्षमीकरण



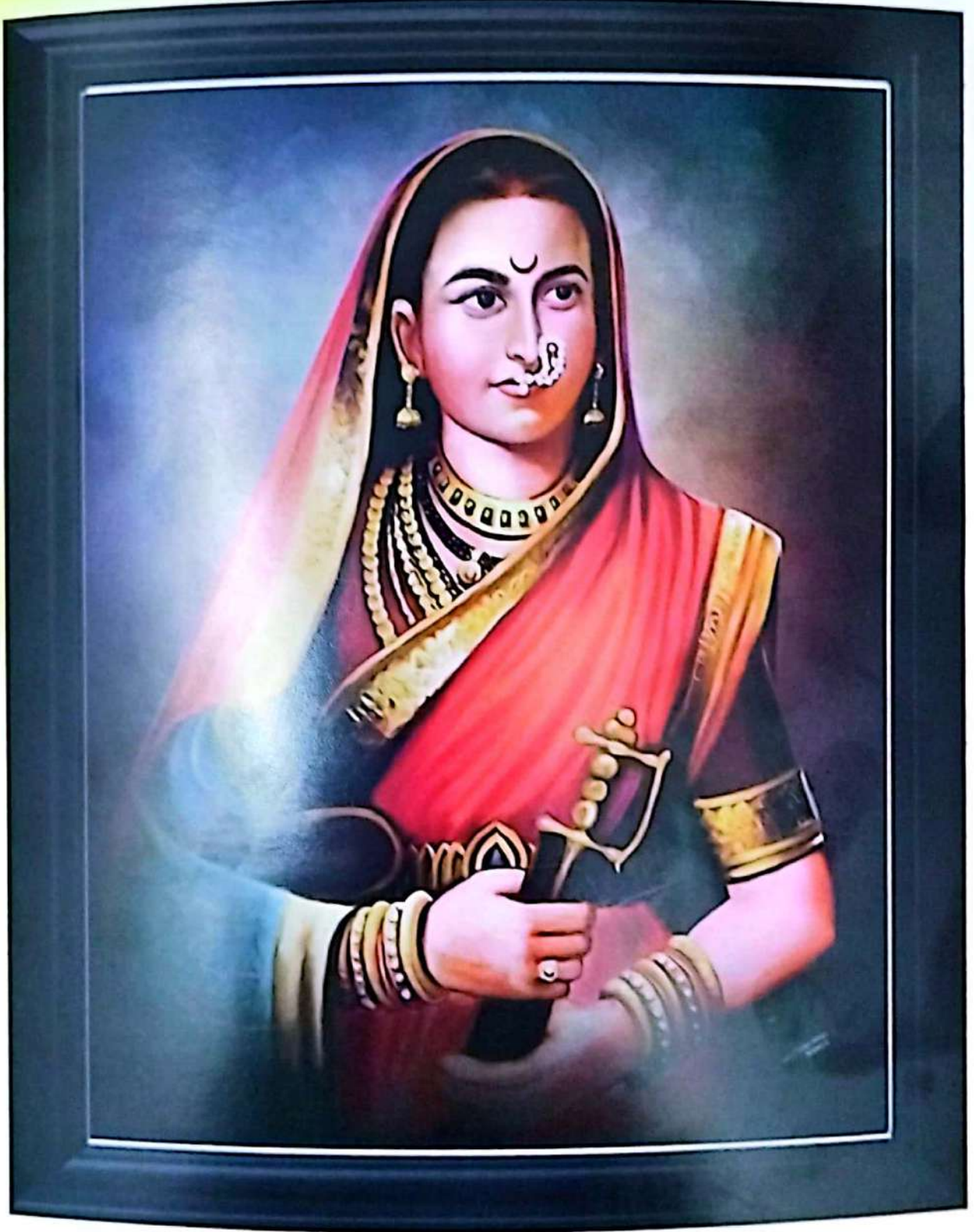
मराठा विद्या प्रसारक समाजाचे

विधी महाविद्यालय

उदोजी मराठा बोर्डिंग कॅम्पस, के. बी. टी. इंजिनीरिंग कॉलेज जवळ,
गंगापूर रोड नाशिक - ४२२००२, फोन - (०२५३) २३९९२९२, २२३२२९२

ई - मेल : mvplawnsk@gmail.com, Website: <https://www.mvplawcollege.in>

॥ राजमाता जिजाऊ ॥



थोर तुमचे कर्म जिजाऊ, उपकार कधी ना
फिटणार, चंद्र सूर्य असे पर्यंत,
नाव तमचे न मिटणार



मराठा विद्या प्रसारक समाजाचे

विधी महाविद्यालय, नाशिक

उदोजी मराठा बोर्डिंग कॅम्पस, नाशिक.

वार्षिक नियतकालिक



न्याय-तरंग

“महिला सक्षमीकरण विशेषांक”

२०२३-२४

* अध्यक्ष *

प्र. प्राचार्य डॉ. संध्या टी. गडाख

* प्रमुख संपादक *

सहा. प्रा. सारिका भिसे

मराठा विद्या प्रसारक समाजाचे
विधी महाविद्यालय, नाशिक
(PU/NSL/LAW/80/2004)

विद्यार्थी विकास मंडळ कॉलेज कोड : NS109

- संपादक मंडळ -

अध्यक्षा

प्र. प्राचार्या डॉ. संध्या टी. गडाख

प्रमुख संपादक

सहा.प्रा. सारिका भिसे

संपादक मंडळ

सहा.प्रा.डॉ. चारुशीला चं. खैरनार

सहा.प्रा.डॉ. निवेदिता बी. जाधव

सहा.प्रा. सिमा एम. वारंगसे

सहा.प्रा.डॉ. मनोज ज. पेखळे

सहा.प्रा. जान्हवी एम. झांजे

कु. गायत्री हांडगे (विद्यार्थी प्रतिनिधी)

प्रकाशक

प्र. प्राचार्या डॉ. संध्या टी. गडाख

मराठा विद्या प्रसारक समाजाचे
विधी महाविद्यालय, नाशिक

मुखपृष्ठ	:	मविप्र समाजाचे प्रिंटींग प्रेस
मुद्रक	:	मविप्र समाजाचे प्रिंटींग प्रेस
प्रकाशन कालावधी	:	वार्षिक
राष्ट्रीयत्व	:	भारतीय
दुरध्वनी क्र.	:	०२५३-२३१९२९२
ईमेल	:	mvplawnsk@gmail.com
वेबसाईट	:	mvplawcollege.in

या नियतकालिकातील लेखांमध्ये व्यक्त झालेली मते व विचार संबंधित लेखकांचे आहेत.
त्यांच्याशी प्राचार्य, संपादक मंडळ, संस्था किंवा महाविद्यालय सहमत असेलच असे नाही.

- प्रमुख संपादक



मराठा विद्या प्रसारक समाज, नाशिक

शिवाजीनगर, गंगापूर रोड, नाशिक - ४२२ ००२.

* संस्था दृष्टिक्षेपात *

स्थापना	सन १९१४
सार्वजनिक ट्रस्ट	रजि. नं. ए- ४३६/१९५४
आजीव सभासद संख्या (जनरल)	१०,१९७
आजीव सभासद संख्या (सेवक)	४६३
शाखांची संख्या	४८९
विद्यार्थ्यांची संख्या	२,१४,८१३
सेवक संख्या	१०,११६
अंदाजपत्रक	सुमारे रु. ८५१ कोटी २१ लाख (२०२२-२३)

* शाखा विस्तार *

पूर्व प्राथमिक शाळा (मराठी माध्यम)	७३	प्रिंटिंग प्रेस	०१
पूर्व प्राथमिक शाळा (इंग्रजी माध्यम)	१५	आय.टी.आय.	०८
प्राथमिक शाळा (मराठी माध्यम)	७०	मेडिकल कॉलेज	०१
प्राथमिक शाळा (इंग्रजी माध्यम)	१६	मेडिकल कॉलेज हॉस्पिटल अँड रिसर्च सेंटर	०१
आश्रमशाळा (प्राथमिक)	०३	विद्यार्थी वसतिगृहे	२४
आश्रमशाळा (माध्यमिक)	०२	कृषी विद्यालय	०१
माध्यमिक शाळा (मराठी माध्यम)	१५८	ललितकला महाविद्यालय	०१
माध्यमिक शाळा (इंग्रजी माध्यम)	०८	जनशिक्षण संस्थान	०१
उच्च माध्यमिक विद्यालये	६३	पदविका फार्मसी महाविद्यालय (डी फार्म)	०१
अध्यापक विद्यालये	०४	परिचारिका प्रशिक्षण महाविद्यालय	०१
शिक्षणशास्त्र महाविद्यालये	०१	अभियांत्रिकी महाविद्यालय	०१
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालये	२२	कृषी महाविद्यालय	०१
फार्मसी कॉलेज	०१	भौतिकोपचार महाविद्यालय	०१
आर्किटेक्चर कॉलेज	०१	विधी महाविद्यालय	०१
बॅचलर ऑफ डिझाईन	०१	समाजकार्य महाविद्यालय	०१
नर्सिंग कॉलेज	०१	पॉलिटेक्निक कॉलेज	०१
व्यवस्थापन संस्था (आय.एम.आर.टी.)	०१	नागरी आरोग्य केंद्र	०१
मविप्रचे प्रशिक्षण व विकास केंद्र	०१	ग्रामीण आरोग्य केंद्र	०१

एकूण ४८९

(३)

“महिला साक्षमीकरण” विशेषांक

मराठा विद्या प्रसारक समाज, नाशिक

- कार्यकारी मंडळ -

सन २०२२ ते २०२७

* कार्यकारी मंडळाचे पदाधिकारी *

डॉ. सुनिल उत्तमराव ढिकले	अध्यक्ष
श्री. विश्वास बापूराव मोरे	उपाध्यक्ष
श्री. बाळासाहेब रामनाथ क्षीरसागर	सभापती
श्री. देवराम बाबुराव मोगल	उपसभापती
अॅड. नितीन बाबुराव ठाकरे	सरचिटणीस
श्री. दिलीप सखाराम दळवी	चिटणीस

* कार्यकारी मंडळाचे तालुका सदस्य *

श्री. संदिप गोपाळराव गुळवे	इगतपुरी
डॉ. सयाजीराव नारायणराव गायकवाड	चांदवड
श्री. प्रविण एकनाथ जाधव	दिंडोरी
अॅड. लक्ष्मण फकिरा लांडगे	नाशिक
श्री. रविंद्र शंकर देवरे	कळवण
श्री. शिवाजी जयराम गडाख	निफाड
श्री. अमित उमेदसिंग बोरसे	नांदगाव
डॉ. प्रसाद प्रभाकर सोनवणे	बागलाण
अॅड. रमेशचंद्र काशिनाथ बच्छाव	मालेगांव
श्री. नंदकुमार बालाजी बनकर	येवला
श्री. कृष्णाजी गणपत भगत	सिन्नर
श्री. विजय पोपट पगार	देवळा
श्री. रमेश पांडुरंग पिंगळे	नाशिक ग्रामीण
श्रीमती शोभा भागवत बोरस्ते	महिला सदस्य
श्रीमती शालन अरुण सोनवणे	महिला सदस्य

* सेवक सदस्य *

प्रा.डॉ. संजय खंडेराव शिंदे	सेवक सदस्य
श्री. चंद्रजित दयाराम शिंदे	सेवक सदस्य
श्री. जगन्नाथ मधुकर निंबाळकर	सेवक सदस्य



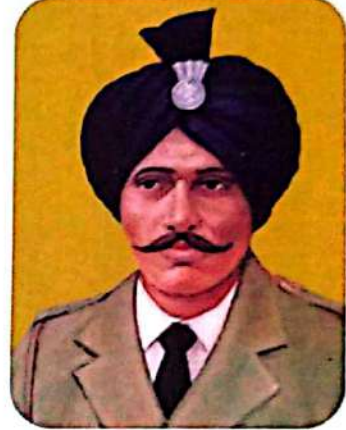
मराठा विद्या प्रसारक समाज, नाशिक
आद्य संस्थापक व प्रेरणास्थान



कर्मवीर रावसाहेब थोरात



कर्मवीर गणपत दादा मोरे



कर्मवीर डी.आर.भोसले



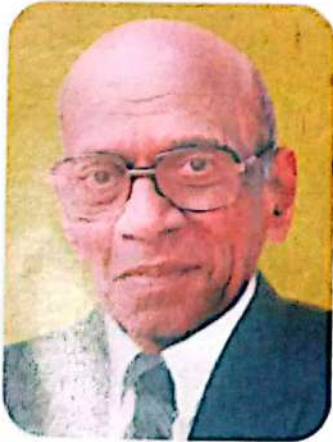
कर्मवीर काकासाहेब वाघ



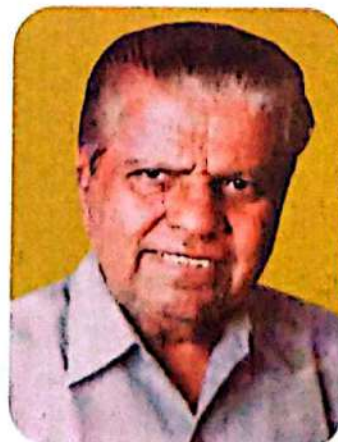
कर्मवीर भाऊसाहेब हिरे



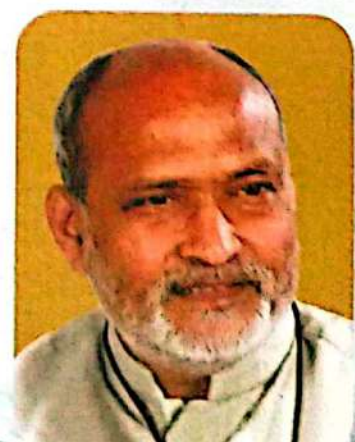
कर्मवीर आण्णासाहेब मुर्कुटे



कर्मवीर अॅड.बाबुराव ठाकरे



कर्मवीर अॅड.विठ्ठलराव हांडे



कर्मवीर डॉ.वसंतराव पवार

न्याय-तरंग

वार्षिक नियतकालिक
२०२३ - २०२४



विधी महाविद्यालय, नाशिक

मराठा विद्या प्रसारक समाज, नाशिक
कार्यकारी मंडळाचे पदाधिकारी



डॉ. सुनील उत्तमराव ढिकले
(अध्यक्ष)



श्री. बाळासाहेब रामनाथ क्षीरसागर
(सभापती)



अॅड. नितीन बाबुराव ठाकरे
(सरचिटणीस)



श्री. विश्वास बापुराव मोरे
(उपाध्यक्ष)



श्री. देवराव बाबुराव मोगल
(उपसभापती)



श्री. दिलीप सखाराम दळवी
(चिटणीस)



मराठा विद्या प्रसारक समाज, नाशिक
कार्यकारी मंडळाचे सदस्य



अॅड. संदीप गोपाळराव गुळवे
(इगतपुरी)



श्री. रविंद्र शंकर देवरे
(कळवण व सुरगाणा)



डॉ.सयाजीराव नारायणराव गायकवाड
(चांदवड)



श्री. प्रवीण एकनाथ जाधव
(दिडोरी व पेठ)



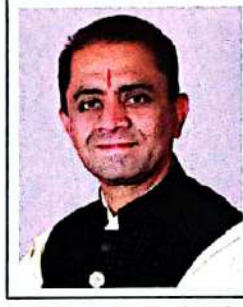
अॅड. लक्ष्मण फकिरा लांडगे
(नाशिक शहर)



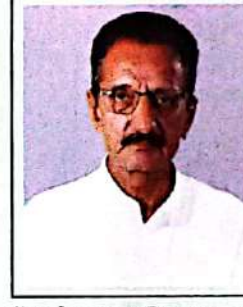
श्री. शिवाजी जयराम गडाख
(निफाड)



श्री. अमित उमेदसिंग बोरसे
(नांदगाव)



डॉ. प्रसाद प्रभाकर सोनवणे
(बागलाण)



अॅड. रमेशचंद्र काशिनाथ बच्छाव
(मालेगाव)



श्री. नंदकुमार बालाजी बनकर
(येवला)



श्री कृष्णजी गणपत भगत
(मिर्जा)



श्री. विजय पोपट पगार
(देवळा)



श्री. रमेश पांडुरंग पिंगळे
(नाशिक ग्रामीण)



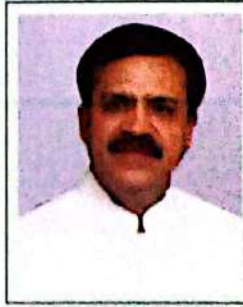
श्रीमती शोभा भागवत बोरसे
(महिला सदस्य)



श्रीमती शालन अरुण सोनेवणे
(महिला सदस्य)



प्रा. डॉ. संजय खंडेराव शिंदे
(सेवक सदस्य)
उच्च माध्यमिक व महाविद्यालयीन विभाग



श्री. चंद्रजित दयाराम शिंदे
(सेवक सदस्य)
प्राथमिक व माध्यमिक विभाग



श्री. जगन्नाथ मधुकर निंबाळकर
(सेवक सदस्य)
प्राथमिक व माध्यमिक विभाग

न्याय-तरंग

वार्षिक नियतकालिक
२०२३ - २०२४



विधी महाविद्यालय, नाशिक



शिक्षणाधिकारी (विधी महाविद्यालय)
डॉ. विलास जनार्दन देशमुख



संयम, शिस्त आणि दूरदृष्टीचे नेतृत्व



प्राचार्या डॉ. संध्या टी. गडाख

न्याय-तरंग

वार्षिक नियतकालिक
२०२३ - २०२४



विधी महाविद्यालय, नाशिक वि

* संपादक मंडळ *



प्रा. सारिका भिसे
संपादक



डॉ. संध्या टी. गडाख
प्राचार्या



प्रा. चारुशिला खैरनार
सदस्या



प्रा.डॉ.मनोज पेखळे
सदस्य



प्रा.जान्हवी झांजे
सदस्या



प्रा.निवेदिता जाधव
सदस्या



प्रा.डॉ.शिल्पा गांगुर्डे
सदस्या



प्रा.राहुल बल्लाळ
सदस्य



प्रा. दिपाली बाविस्कर
सदस्या



प्रा. तेजस्वीनी जामदार
सदस्या



प्रा. गितांजली इडांइत
सदस्या



प्रा. स्वप्नील पवार
सदस्य



श्री. प्रशांत दवंडे
ओ.एस.



सीमा वारुंगसे
ग्रंथपाल



सौ. स्मिता वडजे
सहा. ग्रंथपाल



डॉ. कपिल शिरसाठ
सदस्य

न्याय-तरंग

वार्षिक नियतकालिक
२०२३ - २०२४



विधी महाविद्यालय, नाशिक



श्री. शांताराम संगमनेरे
कनिष्ठ लिपीक



श्री. संजय शिरसाठ
कनिष्ठ लिपीक



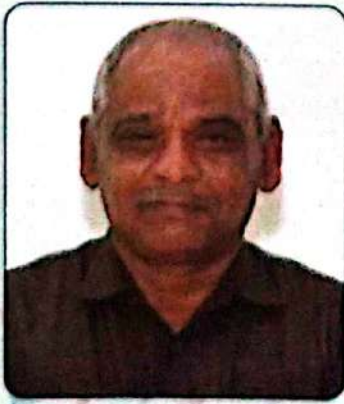
सौ. पुजा गटकळ
अकाऊंटंट



श्री. सौरभ सोनवणे
कनिष्ठ लिपीक



सौ. सोनली देशमुख
कनिष्ठ लिपीक



श्री. चिंतामण लोभदे
शिपाई



श्री. सुनिल शेलार
शिपाई



श्री. मनिष खैरनार
शिपाई



मराठा विद्या प्रसारक समाज

विधी महाविद्यालय, नाशिक

स्थानिक व्यवस्थापन समिती २०२२-२०२७

अ.नं.	नाव	हुद्दा
१.	मा. अॅड. चौरे भास्कराव खंडेराव	अध्यक्ष
२.	मा. अॅड. ठाकरे नितीन बाबुराव	सदस्य
३.	मा. अॅड. लांडगे लक्ष्मण फकिरराव	सदस्य
४.	मा. अॅड. धारराव सचिन सुदाम	सदस्य
५.	मा. अॅड. शिंदे जयराम तोलाजी	सदस्य
६.	मा. अॅड. जगताप आर. टी.	सदस्य
७.	मा. अॅड. निपुंगे विठ्ठल रामदास	सदस्य
८.	मा. अॅड. अहिरे सुरेश नामदेव	सदस्य
९.	मा. अॅड. पवार नानासाहेब गोपाळराव (सोवानिवृत्त न्यायाधीश)	सदस्य
१०.	मा. अॅड. पुरकर मधुकर नामदेव	सदस्य
११.	मा. अॅड. कोतवाल सुधीर शिवाजी	सदस्य
१२.	मा. अॅड. खर्डे प्रवीण बाबुराव	सदस्य
१३.	मा. अॅड. मोरे अशोक यशवंत	सदस्य
१४.	मा. अॅड. बस्ते मनीष नारायणराव	सदस्य
१५.	मा. अॅड. वाघ प्रकाश गंगाधर	सदस्य
१६.	मा. अॅड. आवारे चंद्रकांत रखमाजी	सदस्य
१७.	मा. अॅड. गडकरी वसंतराव दत्तात्रय	सदस्य
१८.	मा. अॅड. पाटील कैलास दामोदर	सदस्य
१९.	मा. अॅड. रुमणे अशोक संतुजी	सदस्य
२०.	मा. अॅड. ठाकरे भरत नामदेवराव	सदस्य
२१.	मा. अॅड. गायधनी शरद निवृत्ती	सदस्य
२२.	मा. अॅड. पाळेकर कमलेश भरत	सदस्य
२३.	मा. अॅड. बच्छाव परिक्षित रमेशचंद्र	सदस्य
२४.	मा. अॅड. पवार भाऊसाहेब किसन	सदस्य
२५.	मा. अॅड. मटाले विशाल शंकरराव	सदस्य
२६.	मा. अॅड. खर्डे रमेश सुकदेव	सदस्य
२७.	प्राचार्या, डॉ. संध्या त्रिविक गडाख	सचिव
२८.	प्रा. डॉ. चारुशीला चंद्रशेखर खैरनार	शिक्षक प्रतिनिधी
२९.	प्रा. राहुल रमेश बल्लाळ	शिक्षक प्रतिनिधी
३०.	प्रा. डॉ. कपिल सूर्यभान शिरसाठ	शिक्षक प्रतिनिधी
३१.	श्री. प्रशांत दादा दवंडे	शिक्षकेतर प्रतिनिधी
३२.	श्री. सुनील विठ्ठल शेलार	शिक्षकेतर प्रतिनिधी

भावपूर्ण श्रद्धांजली !

सन २०२३-२४ या शैक्षणिक वर्षात भारतातील जे थोर नेते शास्त्रज्ञ,
जनप्रतिनिधी, साहित्यिक, विचारवंत, कलावंत अर्थतज्ञ,
समाजसेवक कुशल व्यापारी आणि शिक्षण क्षेत्रातील महत्त्वपूर्ण व्यक्ती
पंचतत्त्वात विलीन झाले. तसेच शहीद झालेल्या वीर जवानांना,
जनसामान्यांच्या हितासाठी अविरत परिश्रम करतांना
सेवाव्रतात विलीन झालेल्या कर्मयोग्यांना आणि
संस्था महाविद्यालयाशी संबंधित,
ज्ञात अज्ञात व्यक्तींच्या पुण्य स्मृतीस
भावपूर्ण श्रद्धांजली !....





ABOUT THE COLLEGE

M.V.P. Samaj's Law College, Nashik has been established in June 2004 under the approval Letter No. NMV 2003 / Law / (12/03) M.S. 3 Higher and Technical Education Dept. dated 6 Nov. 2003 of the Government of Maharashtra.

The college is affiliated to the Savitribai Phule Pune University, Pune and the Approval of Affiliation of the College has been granted by the Bar Council of India.

The college is situated in a spacious and beautiful building with a rich Library, reading rooms, internet, well ventilated classrooms, Ladies' room and all other essential facilities. The college has experienced and qualified teaching staff. The regular teaching faculty is well supported by the visiting faculty of reputed and learned academicians and advocates practising in various courts in Nashik. The College is housed in the rich and serene environment of MVP Samaj campus. The College is just 3 k.m. from the C.B.S. (Central Bus Station) and about 14 k.m. from Nashik - Road Railway Station. The Law college has been striving to become one of the well-known and reputed institutions imparting legal education. The focus is on practical training through field visits, Moot courts, Trial Education Programme.

The Institution has been working in consonance with the following vision and mission

VISION

"Empowering our students towards the development in the legal era"

MISSION

- 1) To cater to the education needs of all communities including the student of rural background socially disadvantaged groups & availing them an opportunity to participate in mainstream of the society.
- 2) To create learning environment beneficial to satisfy students physical, intellectual, emotional, social & creative needs.
- 3) To avail affordable quality education to the students & shape them to be a dynamic & committed professional & an honest citizen.

STUDENT COUNCIL

Sr. No.	Name of the Student	Class
1.	Aher Gayatri	BA. LL.B. I
2.	Jadhav Avishkar	BA. LL.B. II
3.	Lodha Yogini	BA. LL.B. III
4.	Nikam Tejaswini	BA. LL.B. IV
5.	Khatale Aniket	BA. LL.B. V
6.	Khillare Ranjit	LL.B. I
7.	Mahajan Roshani	LL.B. I
8.	Apsunde Mayuir	LL.B. III



प्राचार्य मनीगत

“ बहुजन हिताय : बहुजन सुखाय ” हे ब्रीद वाक्य घेऊन मराठा विद्या प्रसारक समाज या आमच्या मातृ संस्थेने सन २००४ या वर्षी हे महाविद्यालय स्थापन केले . अल्पावधीतच नावरूपाला आमच्या महाविद्यालयाने अनेक सन्मान पटकावलेत . या महाविद्यालयाचा २०२३-२४ या काळातील न्याय - तरंग हा वार्षिक अंक आपल्या हाती देताना मला विशेष आनंद होत आहे . प्राध्यापकांची संशोधन वृत्ती जोपासणे व त्याच बरोबर विद्यार्थ्यांच्या कला गुणांना वाव देणे, या हेतूने हे नियतकालिक आम्ही सुरू केले. मला अभिमान आहे की आमच्या महाविद्यालयात केवळ विधी चे शिक्षण न देता विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासावर भर दिला जातो. न्याय, बंधुता, समता या गोष्टी प्राध्यापक आणि विद्यार्थी वर्गामार्फत आमच्या महाविद्यालयात जोपासल्या जातात. विविध स्पर्धा, चर्चासत्र, परिषद, संशोधन पर लेख यामुळे महाविद्यालय विशेष प्रसिद्ध आहे . अनेक राज्य स्तर, राष्ट्रीय स्तरावर विधी चे विद्यार्थी उंच भरारी घेत आहेत. विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करण्यासाठी सुसज्ज प्राध्यापक वर्ग महाविद्यालयाला लाभलेला आहे. महाविद्यालयाच्या वाटचालीत आमची मातृ संस्था तिचे मान्यवर, पदाधिकारी, अध्यक्ष, सभापती, उपसभापती, सरचिटणीस मा. नितीन ठाकरे साहेब, शिक्षण अधिकारी डॉ. विलास देशमुख सर, महाविद्यालयातील प्राध्यापक, विद्यार्थी, पालक, इतर कर्मचारी, हितचिंतक यांचे मी मनापासून ऋण व्यक्त करते.

डॉ. संध्या त्र्यंबक गडाख
प्राचार्या

संपादकीय मनीगत

“बहुजन हिताय: बहुजन सुखाय” या म.वि.प्र. समाजाच्या ब्रीद वाक्याला केंद्रस्थानी ठेऊन सर्व जाती, धर्म, सर्व स्तरावरील विशेषता ग्रामीण व वंचित भागातील विद्यार्थ्यांना केवळ कायद्याचे शिक्षण न देता विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास करणे. या समाजासाठी एक विकसित व्यक्तिमहत्व घडवण्याचे महान कार्य आमचे विधी महाविद्यालय यशस्वी पणे करत आहेत. दिगवंत सरचिटणीस कै. कर्मवीर डॉ. वसंतरावजी पवार यांच्या पुढाकाराने सन २००४ मध्ये स्थापन झालेल्या मविप्र विधी महाविद्यालयाचा ‘न्याय-तरंग’ हे नियतकालिक आपल्या हाती देतांना अतिशय आनंद होत आहे. मला अभिमान वाटतो हे सांगताना आज विधी महाविद्यालयाचे विद्यार्थी राज्य स्तर, राष्ट्रीय स्तरावर उंच भरारी घेत आहेत. विद्यार्थ्यांच्या कला गुणांना वाव देण्यासाठी आपण या अंकामार्फत एक व्यासपीठ उपलब्ध करून दिले आहेत. विविध स्पर्धा, कार्यशाळा, कला, क्रीडा, न्याय या क्षेत्रात विद्यार्थ्यांचे कौशल्य आपल्या महाविद्यालयामार्फत विकसित केले जाते. ‘न्याय-तरंग’ महिला सक्षमिकरण या थीम नुसार या वार्षिक नियतकालिकामार्फत विधीच्या २०२३-२४ च्या विविध घडामोडींचे प्रतिबिंब दर्शविण्याचा एक छोटासा प्रयत्न केला गेला आहे. विविध प्राध्यापक-विद्यार्थी यांच्या लेखन कलेने, संशोधन प्रवृत्तीने, राष्ट्रीय सेवा योजना, विद्यार्थी विकास मंडळ, सांस्कृतिक, क्रीडा, कला, ग्रंथालय ई. विभागांवर अहवाल हा प्रकाश स्वरूपात या वर्षाचा हा अंक रंगला आहे.

सहा.प्रा. सारिका भिसे
संपादक



•• अनुक्रमणिका ••

• मराठी पद्य विभाग •

- | | | |
|----------------------------------|---|-------------------------------|
| १. छत्रपती शिवाजी राजे | - | पुजा जगताप (B.A., LL.B.-I) |
| २. जाऊया संघर्षाच्या वाटेने | - | घनश्याम अहिरे (LL.B.-III) |
| ३. आयुष्य जगावे कसे ? | - | सहा.प्रा. सारिका भिसे |
| ४. माणसाने कसे असावे | - | वर्षा भेके (B.A., LL.B.-I) |
| ५. हीच तर आहे आमच्या कॉलेजची शान | - | मेघा ढोमसे (LL.B.-II) |
| ६. नारी तू घे उंच भरारी | - | कविता आन्हाड (B.A., LL.B.-II) |

• मराठी गद्य विभाग •

- | | | |
|---|---|-------------------------------|
| ७. भारतीय संविधान आणि पंडित नेहरू | - | सुजित गन्हाणे (B.A.LL.B.B.IV) |
| ८. प्रवास वर्णन रामलल्ला दर्शन | - | सुमन हिरे (B.A.LL.B.IV) |
| ९. लोकशाही टिकवायची आहे तर ती कशी ? | - | पूजा जगताप (B.A. LL.B.I) |
| १०. गतकालीन स्मृती | - | सुमन हिरे (B.A.LL.B.IV) |
| ११. सावित्रीबाईंनी ज्योतीबांना लिहिलेली तीन पत्रे | - | मानस शिंदे (LL.B.II) |

• इंग्रजी विभाग •

- | | | |
|----------------------------|---|----------------------------|
| 12. Basics of Communism | - | सुगत साळवे (LL.B.II) |
| 13. Understanding Bullying | - | रवी जैस्वार (B.A. LL.B.II) |

Best Research Project of the year 2024

- | | | |
|--|---|---------------------------|
| 14. CRIME OF JUVENILES IN
NASHIK CITY | - | सुगत साळवे (B.A. LL.B.II) |
|--|---|---------------------------|

छत्रपती शिवाजी महाराज शिवबा राजे

पुजा संजय जगताप
(B.A. LL.B. Ist)

शिवबा राजे साडेचारशे मा पिढीची
शिवबा राजांची किर्ती
तरी आजही करती शिवबा राजांची आरती

शिवबा राजे इतिहासाच्या पानावर राजमुद्रा कोरली
प्रजेच्या कल्याणासाठी राजमुद्रा गाजली

शिवबा राजे आईच्या स्वप्नांसाठी मुघलांशी लढले
म्हणून आज हिंदवी स्वराज्य घडले

शिवबा राजे भीती नव्हती त्यांना जगाची कारण त्यांना
साथ होती भवानी मातेची आणि आई जिजाऊची

शिवबा राजे सहयाद्रीच्या कुशीत सिंह बसले
गड पाहिल्यावर शिवबा राजेच दिसले

शिवबा राजे बुद्धी आणि युक्तीच्या जोरावर
पराक्रम गाजवले किल्ल्यांवर स्वराज्यच कोरले

शिवबा राजे आज तुमच्यामुळे
देवळातील टाळ वाजत राहिल

छत्रपतीचे नाव भारतात गाजत राहिल
शिवबा राजे आतुरतेने देह व्याकुळ झाला.
१९ फेब्रुवारी सुवर्ण क्षण जवळ आला

जाऊ या संघर्षाच्या वाटेने...

घनश्याम आहिरे
(LL.B.-III)

जाऊ या संघर्षाच्या वाटेने
टोचतील काटे खोलवर
मुलायम तुझ्या पायाला
इलाज नाही, पण प्रवास अटळ आहे .
ध्येय तुझे गाठण्या
पडतील दगड अंगावर
निघेल रक्त अंगातून
पण गर्मी जाऊ देऊ नकोस रक्तातील
कारण एक एक थेंब तुझ्या रक्ताचा
सांगत राहिल इतिहास तुझ्या अस्तित्वाचा
त्या थेबांतूनच उर्जा मिळेल येणाऱ्या कित्येक पिढ्यांना
नापीक जमिनिवर ही
हिरवळ पसरेल फक्त तुझ्या घामान
पडू दे घाम जिरु दे जमिनित
तुझी जिद फक्त पडू देवू नकोस
आकाशाला नजर भिडवायची
जमिनिवर पाय असतांना
सुर्यालाही डोळे दाखवणारा तु
ग्रहणाला न घाबरणारा
तुझ्या संघर्षाने इतराना
प्रेरणा देणारा तु
येणाऱ्या काळात पुजनीय होतील
आदर्श होतील, तेजोगोल होशील.
म्हणून आज चटक्यांची चिंता करू नकोस
एकटा नाहीस तू, आम्हीपण सोबत आहोत
पुन्हा एकदा घडवण्या इतिहास
जाऊया संघर्षाच्या वाटेने



आयुष्य जगावे कसे ?

सारिका रेखा बबन भिसे

(प्राध्यापिका)

आयुष्य जगावं कसं ?

कधी-कधी तर अस वाटत की,

हे आयुष्य अस समजुन जगावं,

की परत भेटणारच नाही,

जणु हा जन्म पुन्हा नाही

कधीतरी मर्यादा ओलाड्यात.....

मापन न जगता आनंदात जगावं.

आयुष्याच्या प्रत्येक वळणावर स्वतः ची किंमत समजुन

स्वतःलाच मिठी मारावी.....

चिंब पावसात बेभान नाचावं,

ओल्या पावसाच्या सरी कवटाळव्यात.....

वातावरनाचा आस्वाद घेत मंद गतीने

हवेसोबत वाहत जावं.....

हिरव्या-गार वातावरणात रंगबेरंगी

फुल पाखरासारखे बागडावे

प्रेमाच आस्वाद घेण्यासाठी निसर्गाच्या प्रेमात पडावं.....

कडाडत्या विजासोबत लपंडाव खेळावा

काळ्याभोर ढगांसोबत धावाव

पोटभर खाण्याचा आस्वाद घ्यावा

निसर्गासोबत मैत्री करावी.....

आनंदाच्या शोधात सैरावैरा धावत फिरावं.....

विस्कळीत झालेल हृदय येथे सावराव.....

मंग तुटलेल्या हृदयाची गाथा शांतपणे ऐकावी.....

त्याच अनुभवातून सुंदर शायरी करावी

आठवणीसाठी प्रतिमाचा संच करावा.....

हसत - खेळत हा जीवनाचा प्रवास करावा.....

त्यात समाधानाचा मोठा डोंगर असावा.....

मायेची दरी असावी, स्वार्थ-खोटेपणाला जागा नसावी.....

आयुष्य जगावं ?

अस मुक्या भावनाच ज्यात ओझ नसावं.....

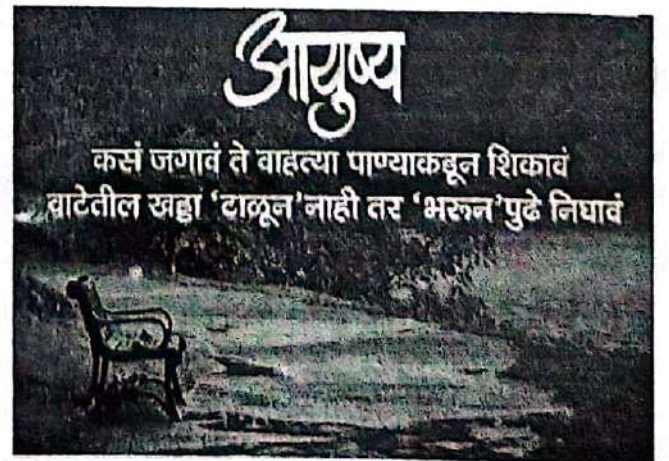
निसर्गात मोठी भरारी घेणारे असावं.....

पंख पसरून जग कवटाळनार असावं.....

मरणाचं भान ज्यात नसावे.....

आयुष्य जगावं अस परिकथेतील परीच असावं जस खरच

आयुष्य जगावं असे विचारांच्या पलीकडे जावे जसं.....!



माणसाने कसे असावे?

- भेके वर्षा संदिप
(बी.ए.एल.एल.बी.)-I

माणसाने कसे असावे?

हे निसर्गा कडून शिकावे

माणसाने अगदी पाण्यासारखे असावे,

नितळ आणि पारदर्शक!!

माणसाने अगदी हवेसारखे असावे.

गार आणि शुद्ध!!

माणसाने अगदी आकाशा सारखे असावे.

निरभ्र आणि मोठ्या मनाचे!!

माणसाने अगदी शेवाळा सारखे असावे,

मऊ आणि नाती घट्ट धरून ठेवने!!

माणसाने अगदी नारळे सारखे असावे,

बाहेरून जरी कठीण असला तरी आतून गोड असावे!

माणसाने अगदी त्या लहानपाखरासारखे असावे

अगदी आत्मविश्वास आणि जिद्धि !!

माणसाने अगदी कोरपडा सारखे असावे,

कडू असले तरी तितकेच उपयोगी

माणसाने अगदी गुलाबा सारखे असावे,

प्रसन्न माणसाने मोहक!!

माणसाने अगदी झाडासारखे असावे,

कश्याचीही अपेक्षा न करता मदत करणे!

माणसाने अगदी सिंहा सारखे असावे, अगदीच
स्वाभिमानी!!

माणसाने अगदी निसर्गा सारखे असावे, अगात सुंदर,
निर्मळ!!



हीच तर आहे आमच्या M.V.P.S Law कॉलेजची शान

- ढोमसे मेघा रंगनाथ

(एल.एल.बी.)-II

१) आपल्या माननीय गडाख मॅडम म्हणजे हिऱ्यांची तेजस्वी खान सगळे करतो त्यांच्या व्यक्तीमत्त्वाचा गोड मान-सन्मान आहो, हीच तर आहे आमच्या MVP Law कॉलेजची शान

त्यांनी लावली आता नवीन Library ची व्यवस्था छान आहो, हीच तर आहे आमच्या MVP Law कॉलेजची शान.

२) चारुशिला मॅडमांचे Lecture ऐकतो आम्ही सगळे देऊन कान पुस्तकांचेच नव्हे तर आयुष्याबद्दलचे देतात त्या नवीन ज्ञान आहो, हीच तर आहे आमच्या MVP Law कॉलेजची शान.

आपल्या सारिका मॅडम म्हणजे सागरात उमललेलं 'कमळाच पान' समाजशास्त्राचे धडे देता-देता विसरून जातात भान.

७) आपल्या बाविस्कर मॅडम करून देतात वास्तवाची ज्ञान, आहो, हीच तर आहे आमच्या MVP Law कॉलेजची शान.

३) झांजे मॅडमांनी दुर केला Murder आणि Culpable homicide हया concept या ताण आहो, हीच तर आहे आमच्या MVP Law कॉलेजची शान.

८) आपल्या गांगुर्डे मॅडम आणि जामदार मॅडम देतात विद्यार्थ्यांना प्रेसेंटीची पान

आम्हा विद्यार्थ्यांच्या अभ्यासावर असले त्यांचे ध्यान, आहो हीच तर आहे आमच्या MVP Law कॉलेजची शान.

४) आपल्या college चे क्लर्क ऑफिस म्हणजे Document ने भरलेल्या भांडाराचे ठिकाण सोनाली मॅडम, संगमनेरे सर, शिरसाठ सर म्हणजे record ठेवणारं अथांग असं गोड प्रेमळ यान आहो , हीच तर आहे आमच्या MVP Law कॉलेजची शान.

९) आपल्या जाधव मॅडम आणि एडाईल मॅडमांनी केली जेल Visit ची व्यवस्था छान आहो, हीच तर आहे आमच्या MVP Law कॉलेजची शान.

५) आपल्या सीमा मॅडम आणि वडजे मॅडम म्हणजे Library मध्ये फुललेलं गुलाबाच रान

१०) आपले पवार सर म्हणजे न उलगाडणारे पान देतात आम्हाला Politics चे ज्ञान

बल्लाळ सरांनी पुर केला constitution वरचा ताण आहो, हीच तर आहे आमच्या MVP Law

कॉलेजची ज्ञान

आपल्या पेखळे सरांचे सामाजिक व आयुष्याबद्दलचे Lessons असतात खुप छान ते ऐकून आम्हाला मिळते समाधान आहे, हीच तर आहे आमच्या MVP Law कॉलेजची शान.

१२) आपले कपील सर म्हणजे खेळांनी भरलेल मैदान आम्हा खेळाडूंचे आहे ते प्रेरणास्थान आहे, हीच तर आहे आमच्या MVP Law कॉलेजची शान.

आपले प्रशांत सर म्हणजे scholarship च्या website पान

Scholarship - चा form भारे

Scholarship - चा form भारे

असं गातात सर गोड गानं

'आहो, हीच तर आहे आमच्या MVP Law कॉलेजची शान.

१४) आपला लाडका मनिष दादा त्याची Duty पार पाडतो वान सांभाळून सगळ्यांचा आदर आणि मान

आपले आण्णा आणि मामा म्हणजे MVP Law कॉलेजचे प्राण- ते करतात प्रत्येक कार्यक्रमाची व्यवस्था खान. आहे, हीच तर आहे आमच्या MVP Law कॉलेजची शान.

१५) आम्ही Student करतो, Teachers ला परेशान पण, आम्हीच आहोत दिल के नादान

सगळं नाशिक गातय MVP Law कॉलेजच गुणगान शिक्षकांच्या आशिर्वादाने student ने उंचवली MVP Law कॉलेजची मान.



नारी तू उंच भरारी

- आम्हाड कविता बबन
(बी.ए.एल.एल.बी.)-II

लक्ष्मीबाई, सावित्रीबाई, जिजामता
फक्त नावेच घेतात येता जाता
पण आज शिक्षणाच वाण तुला घ्यायचं
थोड का होईना त्यांच्या सारखं व्हायचं
तीच ढाल, तीच तलवार,
तीच जबाबदारी तुला घ्यायची
शेती नाही, तुझ्यात वाघीन मला पहायची!
तु थकून भागून स्वतः मध्येच अडकून
तुला नाही रहायचं म्हणूनच
अता नव्याने उभं रहायचं,
न्याय देण्यासाठी न्यायाचं शिक्षण घ्यायचं!

स्त्री जन्माला येतानाच घेऊन येते प्रेम आणि माया,
कुठल्याच स्त्रीचा जन्म कधीच जात नसतो वाया
कधी मुलगी, कधी आई,
कधी पत्नी होत असते,
सासर माहेर उजळविणारी स्त्री जगात पहिल स्थान स्त्रीलाच
असते. स्त्री म्हणजे एक वाट
अशक्य ते शक्य करून दाखवणारी अन्यायाला न्याय
मिळून देणारी
वकील पण स्त्रीच असते.

मराठी गद्य विभाग- "महिला सक्षमीकरण"

सद्दात्रीच्या शिखरावर भगवे ध्वज फडकले असते का?

राजमाता जिजाऊ नसत्या तर राज "शिवछत्रपती" घडले असते का?

राजमाता जिजाऊ साहेब

"शृंगारपुरची लेक जणू ही, जिजाऊ सावली, शंभू राजांना सात देणारी धन्य ती माऊली"...

महाराणी येसूबाई

"स्त्रियांच्या शिक्षणाची खरी, सावित्री तूच कैवारी, तुझ्यामुळे शिकते आज प्रत्येक नारी"...

सावित्रीबाई फुले

"माझ्या प्रवासात सर्व चढ- उतारांची परवा न करता, मला नेहमीच आयुष्य आवडत"

लता मंगेशकर

भारतीय संविधान आणि पंडीत नेहरू

- गव्हाणे सुजित

(बी.ए.एल.एल.बी.)-IV

“विविध संस्कृती आणि परंपरांचा परस्पर आदर आणि समज हा राष्ट्रीय एकात्मतेचा पाया आहे.”

- पं. जवाहरलाल नेहरू पंडित जवाहरलाल नेहरू स्वतंत्र भारताचे पहिले पंतप्रधान होत. ते आधुनिक भारताचे शिल्पकार होते. त्यांनी शेवटच्या भारतीय नागरिकांच्या भल्याचा विचार करणारे धोरण राबवले, सहकार्यांच्या मदतीने, त्यांचा लोकशाहीवर अढळ विश्वास होता आणि समाजवादाशी विचल निष्ठा होती. धर्मनिरपेक्षता, वैज्ञानिक दृष्टिकोन ही मूल्ये आधुनिक भारत घडवण्यासाठी त्यांनी महत्त्वाची मानली होती. हीच मूल्ये संविधानात रुजविण्याचा त्यांचा प्रयत्न होता. भारतीय संविधानाच्या संदर्भात पं. जवाहरलाल नेहरूंचा फारसा उल्लेख केला जात नाही. त्यांच्या योगदानाकडे जाणिवपूर्वक दुर्लक्ष केले जाते. याचे कारण ते कुठल्याही अस्मितेचे प्रतीक नव्हते हे ही असावे. भारतीय संविधानाच्या निर्मिती प्रक्रियेत नेहरूंचे अमूल्य योगदान आहे. याचाच आढावा घेण्याचा छोटा प्रयत्न:

भारतीय संविधान अथवा राज्यघटना तयार करण्यातला महत्त्वाचा टप्पा होता, संविधान सभेची निर्मिती. त्यासाठी प्रतिनिधींची निवड करणे गरजेचे होते. १९४५-४६ साली सार्वत्रिक निवडणुका झाल्या त्यात प्रांतिक विधिमंडळे तयार झाली. त्यानंतर संविधानसभेसाठी निवडणूक झाली. या विधिमंडळाच्या सदस्यांनी संविधान सभेचे सदस्य निवडले. त्यात पं. नेहरू संयुक्त प्रांत डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर बंगाल प्रांताचे प्रतिनिधित्व करत होते. एकूण ३८९ पैकी २९६ निवडलेले तर ९३ संस्थानांचे प्रतिनिधी होते. २०८ जागांवर राष्ट्रीय काँग्रेस तर ७३ जागांवर मुस्लिम लीग निवडून आली होती, पण कालांतराने मुस्लिम लीगने कामकाजावर बहिष्कार टाकला. भारत

स्वतंत्र होण्याअगोदर सार्वत्रिक निवडणुकानंतर विविध राज्य सरकारे अस्तित्वात आली. सोबतच केंद्र सरकारही अस्तित्वात आले. या सरकारचे पं. नेहरू प्रमुख होते म्हणजेच पंतप्रधान होते. व्हाइसरॉयच्या नियंत्रणात त्यांना मर्यादित अधिकार प्रदान करण्यात आले होते.

डिसेंबर १९४६ मध्ये संविधान सभा अस्तित्वात आली असली तरी प्रत्यक्षात कामकाजाला गती स्वातंत्र्यानंतर आली. तेव्हाच बाबासाहेब आंबेडकरांना मंत्रीमंडळात सामील करून घेण्यात आले. आणि मसुदा समितीचे अध्यक्ष म्हणून नियुक्त करण्यात आले. मसुदा सादर केल्या नंतर त्यावर चर्चा करणे चालू झाले. प्रत्येक अनुच्छेदावर बारकाईने चर्चा झाली. अनेक वाद-विवाद झाले. या चर्चेमध्ये जवाहरलाल नेहरू यांचा सहभाग विशेष लक्षवेधी होता. पंडित जवाहरलाल नेहरू स्वतः कायद्याचे पदवीधर होते. लंडनच्या प्रतिष्ठित इनर टेंपल इथून ते बार अॅट लॉ ची परीक्षा उत्तीर्ण झाले होते.

उद्देशिका:-

उद्देशिकेला संविधानाचा आत्मा मानले जाते. या उद्देशिकेचा मसुदा नेहरूंनी तयार करून मांडला होता. १३ डिसेंबर १९४६ रोजी भारताचे पहिले पंतप्रधान जवाहरलाल नेहरू यांनी संविधान सभेत उद्दिष्टांचा ठराव (Objective Resolution) मांडला. या ठरावात भारतीय राज्यघटनेची तात्विक बैठक स्पष्ट करण्यात आली होती. या नुसार भारत हा एक सार्वभौम, समाजवादी, धर्मनिरपेक्ष, लोकशाही गणराज्य असेल. तसेच न्याय, स्वातंत्र्य, समता, बंधुता, आणि राष्ट्राचे ऐक्य ई. मूल्यांचा समावेश करण्यात आला. या ठरावाचे उद्देशिकेत रूपांतर करण्यात आले. अखेरीस सविस्तर चर्चेनंतर उद्देशिकेचा ठराव २२ जानेवारी १९४७ रोजी एकमताने मंजूर झाला. वरती उल्लेख केल्या

“महिला दशमीकरण” विशेषांक



प्रमाणे नेहरूंची विचारसरणी राष्ट्रीयता, धर्मनिरपेक्षता, लोकशाही, समाजवाद, वैज्ञानिक दृष्टिकोन या मुल्यांशी एकनिष्ठ होती. या सर्व मूल्यांचे उद्देशिकेत प्रतिबिंब न पडले तरच नवल

ठरावाच्या भाषणात नेहरू म्हणतात, "सर्वांचा समावेश असणारे गणराज्य अस्तित्वात आणण्याचा आपला प्रयत्न असेल. यागणराज्याची अंतिम सत्ता लोकांकडे असेल. सामाजिक, आर्थिक, राजकीय न्याय, विचार व अभिव्यक्तिस्वातंत्र्य, श्रद्धेचे स्वातंत्र्य, आदी मुद्यांवर आधारित असे हे गणराज्य असेल. "अल्पसंख्य, मागास जाती आणि आदिवासी क्षेत्रे यांना न्याय देईल, असे मूलभूत न्यायाचे तत्त्वही नेहरूंनी अधोरेखित केले.

संविधानाची उद्देशिका भारताचे ओळखपत्र आहे. संविधान सभेचे सदस्य पं. ठाकूरदास भार्गव म्हणाले होते, "उद्देशिका हा संविधानाचा सर्वांत मौल्यवान भाग आहे. तो संविधानाचा आत्मा आहे. उद्देशिका संविधानाच्या केंद्रभागी आहे आणि ती संविधानाचा अलंकार आहे. "संविधानाच्या उद्देशिकेचे हे अगदीच यथार्थ वर्णन आहे. तत्कालीन सरन्यायाधीश सर्वमित्र सिकरी नोंदवतात, "आपल्या राज्यघटनेची प्रस्तावना अत्यंत महत्त्वाची आहे आणि संविधानाच्या प्रस्तावनेत व्यक्त केलेल्या भव्य आणि उदात्त दृष्टीच्या प्रकाशात संविधानाचे वाचन आणि अर्थ लावला पाहिजे. "उद्देशिका ही संविधानाचा भाग आहे की नाही हा वाद जेव्हा उद्भवला तेव्हा, केशवानंद भारती खटल्यात सर्वोच्च न्यायालयाने उद्देशिका ही संविधानाचा अविभाज्य भाग आहे, असे सांगितले आणि ४२ व्या घटनादुरुस्तीने तर त्यावर शिक्कामोर्तबच केले.

मुख्य समित्यांचे अध्यक्ष -

पंडित जवहरलाल नेहरू संविधान सभेच्या तीन प्रमुख समित्यांचे अध्यक्ष होते.

१. केंद्रीय अधिकार समिती (Union Power Committee) -

या समितीची नेमणूक २५ जानेवारी १९४७ रोजी

करण्यात आली होती. केंद्र सरकार आणि केंद्रीय विधिमंडळ यांना कोणत्या विषयात कायदे करण्याचा आणि नियंत्रण ठेवण्याचा अधिकार आहे या विषयी अहवाल सादर करण्याची जबाबदारी होती. या समितीने आपल्या अहवालात संरक्षण अंतर्गत ६, परराष्ट्र व्यवहारांतर्गत १७ आणि संप्रेषण अंतर्गत १२ विषय सूचीबद्ध (Listed) केले आहेत.

२. राज्ये समिती (States Committee)

नव्या स्वतंत्र भारतात संस्थानांचे विलीनीकरण सुनिश्चित करण्यासाठी भारतातील संस्थानांशी वाटाघाटी करण्याची जबाबदारी या समितीवर होती. एकसंध भारत निर्माण करण्यासाठी या समितीने मोलाचं वाटा उचलला होता.

३. केंद्रीय संविधान समिती (Union Constitution Committee)

या समितीच्या अहवालानुसार स्पष्ट करण्यात आले की, राष्ट्रपती हे संघराज्याच्या प्रमुख असतील. तसेच त्यांच्या निवडणुकीची प्रक्रिया विशद करण्यात आली. सोबतच आपली राज्यपद्धती अध्यक्षीय लोकशाही नसेल तर पंतप्रधान यांच्या नेतृत्वातले मंत्रिमंडळ हे संसदेला जबाबदार असेल. सोबतच संघराज्याची रचना मांडण्यात आली.

अशा प्रकारे भारतीय संविधानाच्या निर्मिती प्रक्रियेत पंडित जवाहरलाल नेहरूंनी महत्त्वाची भूमिका बजावली स्वातंत्र्यानंतर नेहरू सोळा वर्षांहूनही अधिक काळ पंतप्रधान होते. या काळात अमर्याद सत्ता त्यांच्या हातात होती, पण या सत्तेचा त्यांनी कधी दुरुपयोग केला असे उदाहरण सापडत नाही. या काळात त्यांनी लोकशाही व्यवस्थेत आणि संसदीय परंपरेत अनेक यंडे पाडले. नेहरू फक्त संविधान निर्मितीत सहभाग घेऊन थांबले नाही तर त्याची अंमलबजावणी काटेकोर पणे व्हावी यासाठी स्वतःचे उदाहरण त्यांनी भावी राज्यकर्त्यांना घालून दिले. यातच खरं तर चाचाजींचा मोठेपणा अधोरेखित होतो.

“प्रवास वर्णन” (रामलल्ला दर्शन)

- हिरे सुमन

(बी.ए.एल.एल.बी.)-IV

दि. १२ जानेवारी २०२४ रोजी युवा दिन साजरा करण्यासाठी महाराष्ट्रात नासिक येथे भारताचे पंतप्रधान मानवीय श्री. नरेंद्रजी मोदी आले होते. त्यानंतर २२ जानेवारी २०२० रोजी अयोध्या येथे जन्मस्थळी रामलल्लाच्या मूर्तीची प्रतिष्ठान होणार होती. त्यामुळे १९९० साली व १९९२ साली आंदोलन करणार करसेवक यांनी उत्तर प्रदेशातील आस्था स्पेशल ट्रेन चे रीझर्वेशनचे रजिस्ट्रेशन केले. एक हजार रुपये फी भरली. व पास मिळाले.

दिनांक १२ फेब्रुवारी २०२४ रोजी रात्री २१:११ वाजता आस्था ट्रेन नासिकरोड स्टेशनवर आली. व ना.रोड, पंचवटी, सिउको, इंदिरानगर, मुसरुळ, मरखमलाबाद चेहेडी शिंह पडसे असे साडेतेराशे करसेवक निघाले. रात्री १२ पासून हजेरी घेणे सुरु झाले. व पास देणे सुरु झाले. ढोलताशाच्या तालावर करसेवक रामललाची घोषणा व नृत्य अत्यानंदाने करित होते. ट्रेन डब्वे हे बुकींग केले, तेवढेच आले. मुंबईहून रिकामी ट्रेन ना. रोडला आली. व ०२:५ वाजता सगळे आपापल्या सीटवर गेले श्री टायर ची एसी ट्रेन होती. जाता क्षणी बिसलरी पाण्याची व्यवस्था झाली.

पहाटे ५ वाजताच चहा आला. सर्वांना झोपेतून उठविले. बेड टी मिळाला. ७ वाजता सकाळी नाश्ता, व १० वाजता सकाळी जेवण. ट्रेन कुठेही थांबली नाही. फक्त साईडला टाकली तरच स्टेशनच्या बाहेर जंक्शनला थांबत असे. सायंकाळी ५ ला चहा व ७ ला जेवण होते. दिवसभर बाहेरील निसर्ग सौंदर्य पहावयास मिळाले. ट्रेनचे दरवाजे बंद असे. व सिव्युरीटी खूपच होती. बाहेरील कुणालाही प्रवेश नव्हता. व ट्रेन खाली उतरण्याची परवानगी नव्हती. पक्षी, नदी, डोंगर, हरिण, व हिरवेगार शेती, व

मध्यप्रदेश पासून पाऊस व गारवा खूपच होता. आंध्रप्रदेशात प्रवेश केल्यावर कडाक्याची थंडी होती. कारण गारपीट ही चालू होती. १४ फेब्रुवारीस ३० तासानंतर-आम्ही अयोध्येत प्रवेश केला. २० मैल अलीकडेच शेवटचे सहारनपुर येथे रेल्वे थांबली.

अयोध्येत आता फक्त विमानतळ आहे. अयोध्ये पासून २० मैलावर ट्रेन म्हणून रेल्वेस्टेशन नाही ना बस स्टॅंडन स्टॅण्ड नाही. कॉरपोरेशन सारख्या बसेस सहारनपुर हुनच आहेत. त्यामुळे आम्ही सहारनपुरहून बसने १० ते १५ बसेस होत्या. आम्ही सारे तेराशे जण २० मैल दूर असणाऱ्या मिलीटरी टेंटला गेलो. तेथे पास दाखविल्यावरच प्रवेश होता. मिलीटरी सुरक्षितता आम्हांला होती. एक छोटेसे गावच टेंटमध्ये वसलेले आहे. महिलांचा टेंट ३, हजार मावतील एवढा मोग आहे. तसेच पुरुषांचाही आहे. आम्ही पोहोचलो तेव्हा गारपीट होऊन पाउस चालू होता. २ ते ३ मेल कारपेट पसरलेला होता. हवे असल्यास पाच जर्नीसाठी छोटा टेंट होता. त्याल टॉयलेट, बाथरूम, बेड, जेवण याचीही सर्व सुविधा पाण्यासहीत होत्या. चहा, नाश में पलाख लोक व्यवस्था मोठ्या प्रमाणांत डोली-कारण रोजच भारतातून येता येत.

सायंकाली पाचला धुके असते. तर सकाळी ११ पर्यंत असते. त्यामुळे धुक्यातील वातावरण फारच अल्हाददायक होते. ढगातून चालल्याचा भास होत असे. टेंट व धुके कधीही ने अनुभवलेला अनुभवाची प्रचीती आली. त्यामुळे evening a morning W व सर्वांनी केला. प्रवेशद्वार टेंट पासून ३ मैलावर होते. फोटोग्राफी टेंट व धुक्याची सर्वांनीच फोटोग्राफी केली.

दि. १४ ला दुपारी २ ला सर्वेजण आम्ही १३५०

“महिला माझगीकरणा” विशेषांक

(२०)



लोक रामलला दर्शनाला बस ने निघालो. व पूर्वीचे गल्लीचे रस्ते आता ६ फुटी झाले होते. गावात सुधारणाडी झालेली आहे. बांधकाम हो, इमारती, बंगले झालेले आहेत. व मुन्डाल लोकांना रोजगार मिळाला आहे. छोटे हॉटेलस लॉज, दुकाने, भरपूर प्रमाणात आहे. काही ठिकाणी भाताची शेती आहे. बटाटे अधिक प्रमाणात आहे. रहाणीमान साधारण आहे. कॅरिडॉर ३ मैलाचे आहे. त्यामुळे लॉकरही ३ मैल अलीकडे आहे. चप्पल बुट, व हातातील घड्याळ, मोबाईल मिलीटरी आधीच काढून घेते. रिकाम्या हातानेच देवदर्शन घ्यावे लागते. अपंगांसाठी व्हीलचेअर आहे. पायऱ्या आहेतच. परंतू सिनियर सिटीजन साठी वेगळी लाईन आहे.

४ ते ५ लाख लोक असुनही धक्काबुकी नाही, चेंगराचेंगरी नाही, शांतपणे आपण रामललाचे दर्शन थोड्या दूर अंतराचे घेऊ शकतो. निमवर रामचरित्र कोरलेले आहे. घुमटाकारावर डी सुंदरशी कलाकृती आहे. संगमरवरी दगड आहे. रांगेत सर्व शांतपणे चालतात. शिस्न अतिशय कडक आहे. जन्मस्थलीच रामललाची नयनमनोहर काळ्या पाफाणालील-बाल्यणाची ५ वर्षाची मूर्ती आहे. दुरून आल्यामुळे दर्शनाचे समाधान पूरेपूर लाभले. हुडद कुंकू, अक्षदा, फुले, हार काहीही वडायचे नसल्यामुळे स्वच्छता खूपच आहे. पिण्याच्या पाण्याची सोय जागो जागी आहे. बसावयास जागा आहे. त्यानंतर आम्ही हनुमानगढी व शरयु नदीवर आरती साठी गेलो. सुंदर, नितक शुद्ध पाणी, तसेच लेसर शो देखील रामचरित्रावर पहावयास मिळाला. नंतर बसने टँटमध्ये गेलो. रविवारी गल्लीतील विद्यार्थीनीच्या घरी T.11. बर दाखवीत असु व सत्यस्थिति दर्शवीत होतो.

दि. १५ फेब्रुवारीला सकाळी धुक्यात सर्वजण हुबलॉ. व आनंद लुटला. सायंकाळी ५ वाजता आगची रिटर्न ट्रेन आस्था तीच होती. त्याच बोग्याच सिटही होते. आम्ही जेव्हा अयोध्येला पोहोचले तेव्हा आमचे

स्वागत गुलाब पुष्पांच्या पाकळ्यांच्या वर्षावाने ढोल ताशात झाले. करसेवक म्हणून आम्ही पाहुणचाराने कृतकृत्य झालो. मंदिरा बाहेर यावेसे वाटत नव्हते. ५५० हजार वर्षानंतर रामाचा वनवास संपला. व रामाचे जन्मस्थान रामाला मिळाले. मनशांती दर्शनाने लाभली. परंतू मिलीटरीची सुरक्षा रामाला आहे. अयोध्या सोडावेसे वाटत नव्हते. पुन्हा ट्रेन मध्ये सर्व व्यवस्था व सुरक्षितता होती. उत्तर प्रदेश सरकारने पूरी सुरक्षितता ना.रोड पर्यंत दिली. ३० तासांच्या प्रवासांत पुन्हा निसर्ग सान्निध्य लाभले. व रामललाच्या दर्शनाने जीवनाचे सार्थक झाल्या सारखे वाटले. अद्याप कॉरीडॉरमध्ये बांधकाम चालू आहे. मोठेपणच्या मूर्ती व रामचरित्र बाकी आहे. जातांना व येतांना रामाची भजने चालू होती. रामललाच्या १ दर्शनाने नेत्रसुख मिळाले.

जय श्रीराम , जयजय श्रीराम !

४ ते ५ लाख लोक असुनही धक्काबुकी नाही, चेंगराचेंगरी नाही, शांतपणे आपण रामललाचे दर्शन थोड्या दूर अंतराचे घेऊ शकतो. निमवर रामचरित्र कोरलेले आहे. घुमटाकारावर डी सुंदरशी कलाकृती आहे. संगमरवरी दगड आहे. रांगेत सर्व शांतपणे चालतात. शिस्न अतिशय कडक आहे. जन्मस्थलीच रामललाची नयनमनोहर काळ्या पाफाणालील-बाल्यणाची ५ वर्षाची मूर्ती आहे. दुरून आल्यामुळे दर्शनाचे समाधान पूरेपूर लाभले. हुडद कुंकू, अक्षदा, फुले, हार काहीही वडायचे नसल्यामुळे स्वच्छता खूपच आहे. पिण्याच्या पाण्याची सोय जागो जागी आहे. बसावयास जागा आहे. त्यानंतर आम्ही हनुमानगढी व शरयु नदीवर आरती साठी गेलो. सुंदर, नितक शुद्ध पाणी, तसेच लेसर शो देखील रामचरित्रावर पहावयास मिळाला. नंतर बसने टँटमध्ये गेलो. रविवारी गल्लीतील विद्यार्थीनीच्या घरी बर दाखवीत असु व सत्यस्थिति दर्शवीत होतो.

लोकशाही टिकवायची आहे तर ती कशी?

- जगताप पुजा संजय

(बी.ए.एल.एल.बी.)-I

आपल्या देशातील सर्वश्रेष्ठ आहे तर ते म्हणजे संविधान आज आपल्या भारत देशात सर्वश्रेष्ठ असणाऱ्या संविधानामुळेच आपला भारत देश हा उत्तम प्रकारे चालत आहे आपल्या देशाच्या संविधानावरच न्यायव्यवस्था अवलंबून आहे सुविधानातील महत्त्वाचे मुद्दे म्हणजे समाजवादी, धर्मनिरपेक्ष लोकशाही गणराज्य न्याय स्वातंत्र्य समानता बंधुता यांन मुद्द्यांना प्रथम प्राधान्य दिले जाते न्यायव्यवस्थेला कोणताही निर्णय घेण्यापुर्वी या मुद्द्यांना अनुसरून निर्णय हा द्यावा लागतो संविधानातील हे मुद्दे सर्वप्रथम महत्त्वाचे आहेच. यांत काही वाद नाही परंतु विशेष लक्ष केंद्रित होते हे ते लोकशाही कडेच कारण आपला भारत देश हा लोकशाहीच्या आधारावरच चालतो लोकशाही हा आपल्या भारत देश वासियांचा आधारस्तंभ आहे. लोकशाही बळकट असेल तरच आपला भारत देश आणि भारत देशातील राजकीय व्यवस्था व न्यायव्यवस्था टिकून राहील. अन्यथा लोकशाहीची हुकूमशाही व्हायला वेळच लागणार नाही.

कारण या सध्याच्या युगात आपण पाहतच आहोत. प्रचंड प्रमाणात चालणार राजकारण हे राजकारण मोठ्या प्रमाणात कारणीभूत ठरत आहे. "एक उत्तम उदाहरण दयायचे म्हटले तर असे ; एका रात्रीत सरकार बदलू शकते तर नक्कीच लोकशाही ही धोक्यात येऊच शकते." असे होऊ दयायचे नसेल आणि लोकशाही टिकवायची असेल तर ती पुढीलप्रमाणे:-

व्याख्या:-

Democracy is a Government by the people and

"महिला बाह्यमीकरण" विशेषांक

for the people of the People

"लोकांनी लोकांच्या हिताकरिता लोकांकरवी चालवलेले राज्य म्हणजे "लोकशाही" होय.

या व्याख्येचा अर्थ असा होतो की, लोकशाही म्हणजे प्रौढ मताधिकारांच्या आधारे खुल्या व निपक्षपातिपूर्ण निवडणुकांद्वारा लोकांनी निवडून दिलेल्या प्रतिनिधींद्वारे चालवणारे राज्य.

या व्याख्येचा अर्थ वरीलप्रमाणे होतो पण प्रत्यक्षात मात्र की. कृती ही वेगळीच होते. या निवडणुकीचा वाफ हा फक्त आणि फक्त सत्तेसाठी करतात सत्ता ताकद मिळावी म्हणून पण हा विचार करत नाही की देशाचा विकास हा कसा होईल. सत्ता ताकद यांचा विचार न करता देशाचा विकास हे एकच ध्येय असणे महत्त्वाचे आहे.

आपल्या भारत देशातील नागरिकांचं एक कर्तव्य आहे ते म्हणजे मतदान. आपण नागरिक मतदानाच्या काळातही सुट्टीचे नियोजन आखतो. पण असं न करता प्रथम प्राधान्य हे मतदानास द्यावे आपल्या एका मतावर संपूर्ण देशाचे भवितव्य अवलंबून आहे. म्हणजेच योग्य उमेदवार निवडून देणे. योग्य उमेदवार निवडाल तरच योग्य व्यक्तीची, योग्य रितीने योग्य पदावर नेमणूक होईल. मतदान करणाऱ्या ज्येष्ठ युवा व प्रौढ यांनी ही मतदानाल सहभाग नोंदवावा. एक महत्त्वाचा मुद्दा म्हणजे या काळात भ्रष्टाचार होता कामा नये. भ्रष्टाचार करणाऱ्या व्यक्तीला रोखणे हे आपल्या नागरिकांचं कर्तव्य आहे . पैसा देणारा गुन्हेगार आहेच पण त्याही अपेक्षा पैसे घेणारा मोठा गुन्हेगार आहे.



असा भ्रष्टाचार झाला तर नक्कीच चुकीचा उमेदवार निवडून येऊ शकतो.

आपलं मतदान ऐवढं स्वस्त नाही. की कोणाही विकत घेऊ शकेल म्हणून असं न करता आपण नागरिकांनी योग्य उमेदवार प्रतिनिधीला मताधिकारांच्या आधारे खुल्या व निपक्षपा-तिपणे प्रतिनिधी निवडून देणे म्हणजे लोकशाहीला धक्काही लागणार नाही व भविष्यात विकासाकडेच वाटचाल असेल.

या व्याख्येचा अर्थ असा होतो की, लोकशाही म्हणजे प्रौढ मताधिकारांच्या आधारे खुल्या व निपक्षपातिपणे निवडणुकांद्वारा लोकांनी निवडून दिलेल्या प्रतिनिधींद्वारे चालवणारे राज्य.

या व्याख्येचा अर्थ वरीलप्रमाणे होतो. पण प्रत्यक्षात मात्र वी. कृती ही वेगळीच होते. या निवडणुकीचा वापर हा फक्त आणि फक्त सत्तेसाठी करतात सत्ता ताकद मिळावी म्हणून पण हा विचार करत नाही की देशाचा विकास हा कसा होईल सत्ता ताकद यांचा विचार न करता देशाचा विकास हे एकच ध्येय असणे महत्त्वाचे आहे.

आपल्या भारत देशातील नागरिकांचं एक कर्तव्य आहे ते म्हणजे मतदान आपण नागरिक मतदानाच्या

काळातही सुट्टीचे नियोजन आखतो पण अस न करता प्रथम प्राधान्य हे मतदानास द्यावे आपल्या एका मतावर संपूर्ण देशाचे भवितव्य अवलंबून आहे. म्हणजेच योग्य उमेदवार निवडून देणे योग्य उमेदवार निवडाल उतरच योग्य व्यक्तीची, योग्य रितीने योग्य पदावर नेमणूक होईल.

मतदान करणाऱ्या ज्येष्ठ युवा व प्रौढ यांनी ही मतदानाल सहभाग नोंदवावा. एक महत्त्वाचा मुद्दा म्हणजे या काळात भ्रष्टाचार होता कामा नये. भ्रष्टाचार करणाऱ्या व्यक्तीला रोखणे हे आपल्या नागरिकांचं कर्तव्य आहे. पैसा देणारा गुन्हेगार आहेच पण त्याही पेक्षा पैसा घेणारा मोठा गुन्हेगार आहे. असा भ्रष्टाचार झाला तर नक्कीच चुकीचा उमेदवार निवडून येऊ शकतो.

आपलं मतदान ऐवढं स्वस्त नाही. की कोणाही विकत घेऊ शकेल म्हणून असं न करता आपण नागरिकांनी योग्य उमेदवार प्रतिनिधीला मताधिकारांच्या आधारे खुल्या व निपक्षपा तिपणे प्रतिनिधी निवडून देणे म्हणजे लोकशाहीला धक्काही लागणार नाही व भविष्यात विकासाकडेच वाटचाल असेल.

गतकालीन स्मृति

- हिरे सुमन

(बी.ए.एल.एल.बी.)-IV

दि. १२ जानेवारी २०२४ रोजी भारताचे पंतप्रधान मा. नरेंद्रजी मोदी नासिकला युवा दिन साजरा करण्यासाठी प्रारंभ करण्यासाठी आले. व काळाराम मंदिरातील श्रीरामाचे दर्शन घेऊन. २२ जानेवारी २०१४ रोजी रामलला अयोध्येत ५५० घरोघरी दिपवाली साजरी करावी. अशी अपेक्षा निवेदनात अभिव्यक्त केली व पूर्वीच्या स्मृती जागृत झाल्या.

दि. २ ऑक्टोबर १९९० सालचे दृष्य डोळ्यासमोर तरळू लागले. त्यावेळ च्या BJP च्या प्रदेश उपाध्यक्षा यांनी डॉ. निशिगंधा मोगल, मेजर कुलकर्णी, श्री. दिवाकर कुलकर्णी व दोन हजार BJP. विश्व हिंदु परिषद, RSS, विद्यार्थी परिषद हे सगळे घनाबाहेर पडले. जगला तर परत येऊ. या भावनेने निघाले. मी सुमन शिंगोटे हिरे BJP नासिक जिल्हा महिला आघाडी अध्यक्षा, रजा मिळणार नाही तरी देखील, कारण तत्कालीन मी RJCB हायस्कूल नासिकरोडला शिक्षिका होते. परंतु मुख्याध्यापिका सी. विद्युला गट्टे ह्या देखील भोपाळ पर्यंतच होत्या. आम्ही सर्व अँड. बकरे, अँड. स्वप्ना सातपूरकर एकनाथ सातपूरकर श्री. सबनीस श्री. रासकर श्रीमती रास्ते आजी, एकनाथ शेंटे नासिकरोडहून रेल्वेने निघालो. रस्त्यात जाताना गीतरामायण श्रीरामाची भजने, श्रीरामाचा उद्घोष करित वातावरण निर्मिती केली. दोन ग्रुप झाले. डॉ. डिस एस आहरे व श्री. बंदोपंत जोशी हे झांशी येथे जेलमध्ये गेले. व मेजर कुलकर्णी हे भोपाळ पर्यंत हा ग्रुप व्यवस्थित गेला. रात्री भोपाळ येथे मुक्काम करून सकाळी मोठी रॅली

काढली. व आम्हांस पकडण्यास तेथील पोलिस यंत्रणा मोठ्या बसेस घेऊन आली. त्यात आम्हांला लाठीमार झाला. माझे कपडे फाटले. तेथील लोकांनी डॉक्टरांनी आम्हांला आश्रय दिला. आम्ही जवाहरलाल नेहरू कॉलेज मध्ये लपलो. पापडी चालुच होती. पहाटे तीन वाजता डॉक्टरांनी त्यांच्या गाड्यांमधून रेल्वेस्टेशनवर लपत छपत पोहोचविले. आम्ही रेल्वेने भोपाल ते नैनि पर्यंत पोहोचलो.

आज आता दि. १२ जानेवारी २०२४ रोजी माननीय पंतप्रधानांनी सांगितल्यावर २२ जानेवारीला जो ५५० वर्षे कैदेत होता. कारण १९८५ खाली मी व माझ्या मैत्रिणी अयोध्येला गेलो, तर मिलीटरीच्या देखरेखेखाली विटांच्या छोटयाशा कोनाड्यात नजरकैदेत होता. तो आता अगदी वाजत गाजत, आतीषबाजीत, पुण्यांच्या वर्षावात सुवर्णअलंकाराने मढलेला, पूर्वीच्या जन्मस्थळी विराजमान झाला. व मिडीयाच्या मार्फत रामललाचे दर्शनही झाले. अयोध्या नगरी जेव्हा श्रीराम, सितामाई सह श्रीलंकेहून परतला तेव्हा जशी दिवाळी साजरी झाली. तशीच तेवढ्याच उत्साहात, आनंदात, जगभर दिव्यांचा सगमगाट, फटाक्यांची आतिशबाजी, ढोलताशात स्वागत झाले. आम्ही केलेल्या आंदोलनाचे न आमच्या जीवनाचे देखील सार्थक झाले. याच देही याच लोचनांनी, कमलनेत्री रामाचे दर्शन झाले. आम्ही खरोखरीच भाग्यवान आहोत.



राष्ट्रीय सेवा योजना



रासेयो विशेष हिवाळी शिबीरांतर्गत श्रमदान करतांना विद्यार्थी



रासेयो विशेष हिवाळी शिबीरांतर्गत भजन सादर करतांना



रासेयो विशेष हिवाळी शिबीरांतर्गत महाशिवरात्री निमित्ताने प्रसाद वाटप



सावरगाव येथे रासेयो विशेष हिवाळी शिबीरा अंतर्गत सॅनिटरी नॅपकिन्स चे वाटप करतांना विद्यार्थी

रासेयो शिबीर समारोप प्रसंगी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करतांना मविप्र समाजाचे शिक्षण अधिकारी मा. डॉ. विलास देशमुख सर



रासेयो विशेष हिवाळी शिबीरा अंतर्गत श्रमदान करतांना विद्यार्थी



शालेय विद्यार्थ्यांना छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या किर्तीवद्दल व्याख्यान देणाऱ्या विधी महाविद्यालयाची विद्यार्थ्यांनी कु. सिद्धी कोट्टे

रासेयो विशेष हिवाळी शिवीराअंतर्गत महिला सक्षमीकरणाचे पाट सादर करणाऱ्या विद्यार्थ्यां सोबत रासेयो कार्यक्रम अधिकारी सहा प्रा. जान्हवी झांजे



Sawargaon, Maharashtra, India
2145J+R92, Sawargaon, Gangavhare, Maharashtra 422222, India
Lat 20.009192°



महाविद्यालयातील रा.से.यो. कार्यक्रम अधिकारी सहा. प्रा. जान्हवी झांजे यांच्या अध्यक्षतेखाली आयोजित स्कटदान शिबिरात स्कटदान करणाऱ्या विद्यार्थ्यां व प्राध्यापक वगैरे

न्याय-तरंग

वार्षिक नियतकालिक
२०२३ - २०२४



विधी महाविद्यालय, नाशिक

वार्षिक स्नेहसंमेलन कार्यक्रम
२०२३-२०२४



वार्षिक स्नेहसंमेलन कार्यक्रम २०२३-२०२४

स्टूडेंट ऑफ द इयर २०२३ - २४ चे
पारितोषिक स्वीकारतांना कु. तेजस्विनी निकम



विद्यार्थी विकास कौशल्य कार्यशाळाअंतर्गत
मार्गदर्शन करतांना अॅड. मनीषा भामरे

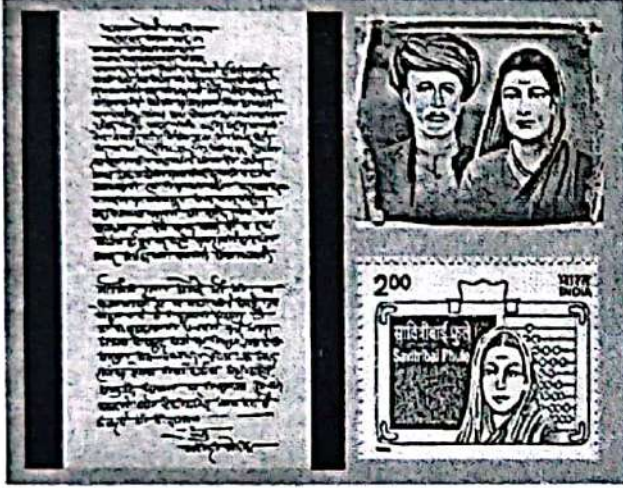
Nashik, Maharashtra, India
2077+JQ7, Gangaour Rd, Shivaj Nagar, Nashik, Maharashtra 422002, India
Lat 20.014144°
Long 75.944327°



सावित्रीबाईंनी ज्योतिबांनी लिहिलेली ती तीन पत्र...

- मानस गोरखनाथ शिंदे

(LL.B.)-II



ऑक्टोबर १८५६ मध्ये सावित्रीबाई आजारपणामुळे सातारा जिल्ह्यातील नायगाव येथील आपल्या माहेरी विशांतीसाठी आल्या होत्या. त्या काळात त्यांनी ज्योतीरावांना पत्र पाठवून स्वतःच्या मनातील धगधग व्यक्त केली आहे. त्याआधीही सावित्रीबाईंनी वेगळ्या संदर्भात पत्र लिहिले होते. सावित्रीबाई आणि ज्योतीराव फुले या दांपत्याने समाजाच्या कल्याणासाठी स्वतःला किती वाहून घेतले होते, हेच या पत्रांमधून दिसते. तो काळ महाकठीण होता तेव्हा अशी समजूत होती की स्त्रियांनी शिक्षण घेतलं आणि त्यांना जर लिहिता वाचता आलं तर त्यांनी लिहिलेली अक्षरे अळ्या होतील आणि त्यांच्या नवऱ्याच्या ताटात पडतील... स्त्रिया परंपुरुषांना पत्र लिहितील..... अशा मागास आणि विवेकशून्य समजूतींमुळे स्त्रियांना शिक्षणापासून लांब राहावं लागलं. ज्या काळात पती-पत्नी इतर चार लोकांसमोर मुक्तपणे बोलायलाही कचरत असत त्या काळातील सावित्रीबाईंची ही पत्रे खर म्हणजे औत्सुक्याचा विषय तर ठरतातच पण त्याचवेळी या पत्रांमधून समाजातील संघर्षाचे वास्तविक चित्रणही दिसते. महाराष्ट्राच्या इतिहासातील महत्त्वाचा ठेवा असलेली ही पत्रं या लेखातून वाचूया. आजवर या

दांपत्याविषयी वाटत होता त्यापेक्षा काकणभर जास्त आदरभाव वाढेल, हे नक्की.

पहिले पत्र -

आंतरजातीय विवाह आणि कुमारिकेला मुल झाले ह्या संदर्भात सावित्रीबाईंनी ज्योतिबांना २९ ऑगस्ट १८६८ मध्ये हे पत्र लिहिले होते. पत्र मोडी लिपी मधून लिहिलेले आहे. त्यात त्या लिहितात, सत्यरूप ज्योतिबा स्वामी यांस सावित्रीचा शिरसष्टांग दंडवत. पत्रास कारण की येथे एक अघटित वर्तमान घडले. गणेश नाव एक ब्राह्मण यास पोथी पुराणांचा नाद असून गावोगाव फिरून पंचांग सांगून उदरनिर्वाह करत करत गावी येता झाला. परंतु येथे नुकतीच वयात आलेली सरजा नामक पोरीवर त्याची प्रीती जडली असून त्यापासून तीस सहा महिने दिवस गेले. आहे. त्याचा बोभाटा होऊन गावातील दुष्ट टवाळांनी त्या उभयतांस आणून मारपीट करून गावातील गल्लीबोळातून वाजतगाजत मिरवत ठार मारण्यास चालविले. ही भयंकर गोष्ट मला कळताच मी तिथे धावतपळत गेले व त्या लोकांस इंग्रज सरकारचे भय दाखविले व त्या क्रूर कर्मपासून वळविले. सद्भाऊने तोडीमोडी दावून बोलणे केले की, ह्या भटुकड्याने, या महारणीने आमचे गाव सोडून जावे, हे उभयतांनी कबूल केले. या उभयतांस मी वाचविले. आपली सावित्री ज्योतिबा. ह्या पत्रातून सर्व समाजावर आईसारखे प्रेम सावित्रीबाई करित होत्या हे दिसते. कोण कुठला तो भट आणि कुठली ती सरजा, आजच्या काळात जिथे लग्नाआधीचे मूल लोक अपवित्र समजतात तिथे त्या काळात सावित्रीबाईंनी ह्या दाम्पत्यास वाचवले होते. इथे विषय लग्नाआधी झालेल्या मुलाचा नाहीये तर सावित्रीबाईंनी ज्योतिबा जवळ नसताना इतका धाडसी निर्णय घेतला. त्या जोडप्याला मदत केली. जाती पातीच्या लिकडला माणुसकीचा विचार केला हे आपल्याला दिसते.

दुसरे पत्र -

दुसरे पत्र सावित्रीबाईंनी १० ऑक्टोबर १८५६ रोजी आपल्या माहेरावरून लिहिलेले आहे, ज्यामध्ये त्या अस्पृश्यतेच्या विरोधात बोलतात. इतकेच नाही तर स्वतःच्या भावाच्या कर्मठ मतांना त्यांनी काय उत्तर दिलं हे सांगतात. माई ज्योतिबांना लिहितात की, मी त्याच्या मतांचे खंडन करून बोलले, भाऊ तुझी बुद्धी कोती असून भट लोकांच्या शिकवणीने दुर्बल झाली आहे. तू शेळी गाय यांना जवळ घेऊन कुरवाळतोस. नागपंचमीस विषारी नाग घेऊन त्यास दूध पाजतो. मग महार-मांग हे तुझ्यासम मानव असतात. त्यास अस्पृश्य समजतो, त्याचे कारण सांग. असा प्रश्न केला. ह्या पत्रातून त्यांचे विचार आपल्याला कळतात. सर्व मानव समान आहेत हे उदार विचार सावित्रीबाईंनी समाजाला दिले होते. विशेष म्हणजे समाजसुधारणा किंवा उपदेश हा बाहेरच्या लोकांसारखा आपल्या ही लोकांना कुटुंबीयांना द्यावा लागतो. सत्य मांडत असताना हातचे राखून बोलता येत नाही. आणि कोणाला त्यात मुभा ही देता येत नाही...

तिसरे पत्र-

तिसरे पत्र आपल्याला सावित्रीबाईंचे नेतृत्व कसे होते ते सांगते. हे पत्र जुन्नर वरून लिहिले होते तारीख होती २० एप्रिल १८७७. त्यावेळी ज्योतीराव काही कामानिमित्त नगरला गेले होते. त्यावेळेस जो दुष्काळ पडला होता त्याबद्दल आणि त्यात माईंनी केलेले, काम त्या ज्योतिबांना सांगतात. सावित्रीबाई लिहितात, पत्रास कारण की, गेले १८७६ साल लोटल्यानंतर दुष्काळाची तीव्रता अधिक वाढून सर्वजण व जनावरे चिंताक्रांत होऊन गतप्राण होत धरणीवर पडू लागली आहे. माणसांना अन्न नाही जनावरांना चारापाणी नाही यास्तव कित्येक देशांतर करून आपले गाव टाकून जात आहे. कित्येकांनी पोटाची पोरे विकली आहेत. या पत्रामध्ये सावित्रीबाई दुष्काळाची स्थिती सांगतात. हे पत्र मोठे आहे. त्याचा आशय थोडक्यात सांगायचा तर माई लिहितात, नद्या नाले सुकून गेले होते, झाडांची पाने गळून गेली होती, भूमीला भेगा पडल्या ज्यातून झळ्या येत होत्या. लोक निवडुंगांची बोंडे खाऊन

मूत्र पाणी म्हणून पित आहेत. त्यात पुढे असे झाले की गावात दरोडे पडत आहेत. सावकारांना लोक लुटत आहेत. ह्यावर जरब बसावा म्हणून कलेक्टर तिथे आला. त्याने गोऱ्या सार्जंटला पाठवून चौकशी करण्यास सांगितले. आपल्या ५० सत्यशोधकांना पकडून नेले. पुढे मी (सावित्रीबाई) तिथे गेले आणि कलेक्टरला समजावले. तेव्हा तो न्यायी कलेक्टर सार्जंटला रागे भरला आणि सत्यशोधकांना सोडले. त्या कलेक्टरने दुष्काळाचा प्रकार घ्यानी घेत, ज्वारीच्या चार गाड्या पाठवल्या.' इथे सावित्रीबाईंच्या खंबीर नेतृत्वाचे दर्शन आपल्याला होते. स्त्रियांचे शिक्षण झाल्यावर त्यांच्या अक्षरांच्या आळ्या होतात या मताला खोडून काढत सावित्रीबाईंनी दाखवले की आम्ही शिकलो तर अक्षरांचे मोती करू.... स्त्रियांच्या शिक्षणाने त्यांचे चारित्र्य नाही बिघडत तर इतरांना माणूस म्हणून मदत करण्याची भावना वाढते. आणि विशेष म्हणजे स्त्री शिक्षण म्हणजे केवळ पदवी घेणे नव्हे तर नेतृत्व पत्करून ते कार्य पार पाडणे ही असते. हेच सावित्री माईंनी त्यांच्या पत्रातून दाखवले. ह्या लेखाचे शीर्षक बघून अनेकांना ही प्रेमाची पत्रं वाटली असतील. आणि ती आहेत देखील प्रेमाचीच. ह्यात प्रेम आहे समाजाप्रतीचे, दिनदुबळ्या लोकांसाठीचे. सावित्रीबाई ज्योतिबांना समाजाचे प्रेमच तर सांगत आहेत. फक्त हे समजण्यासाठी ती समाजप्रेमाची दृष्टी आपल्याकडे पाहिजे. शीतल साठे या कवयित्रीने सावित्रीबाई आणि ज्योतिबांचे प्रेम कसे असेल ह्यावर काही ओळी लिहिल्या आहेत. त्या म्हणतात,

“वेचू प्रेमाच्या वाटेनं क्रांतिकारकांची फुलं। पाणी
त्यागचं घालून वाढे प्रेमाची ही वेल ॥
सावित्रीनं प्रेम दिलं दुबळ्याच्या लेकरांना ।
ज्योतिबाचा प्राण गेला दलितांच्या उधाराला ॥
प्रेम ज्ञानाचं ज्ञानाचं हाय वारसा ह्यो थोर ॥ पाणी
त्यागच घालून वाढे प्रेमाची ही वेल ॥



इंग्रजी विभाग
महिला सक्षमीकरण

घेतली परिस्थिती भीमाची उमजून, रमा वागली भीमाला परमेश्वर समजून, गरिबी होती तरी मन खचू दिल नाही आणि बाबासाहेबांना हे दिसू दिल नाही म्हाणून रामाच्या कौतुकाचा साठ मनी साठतो आणि परी तिचा साऱ्यांनाही अभिमान वाटतो.

- रमाई आंबेडकर

जीवनात कधी संकटे आली तर, त्यवर पाय देऊन उभे रहा त्यामुळे संकटांची उंची कमी होईल ...

- सिंधूताई सपकाळ

“जो इतिहासातून धडे घेत नाही, इतिहास त्याला कधी माफ करत नाही ”

- पुष्पा भावे

“ज्या दिवशी आपल्यातील प्रत्येकजण स्वताला पोलीस समजेल त्या दिवशी राष्ट्रीय क्रांती येईल”...

- किरण बेदी

BASICS OF COMMUNISM

Sugat Salve
(B.A.LL.B.)-II

In today world Capitalism is increasing vastly and because of capitalism the industrialisation is also increasing therefore exploitation and suppration on labours is increasing. They can be directly exploited and abused by the manager of a business or someone who works for the owner. Can be possible that owners for the manager of a company might be unaware that employees are exploiting people working for their business. And exploitation also involves an unfair distribution of benefits; they are treated as slaves sometimes by the company owners. That why the importance of communism should be increased in this modern era because communism actually states the assets for the labourers. Communism is a utopia which was expressed by the famous philosopher Karl Marx in the 18 th century.

(Introduction) - Karl Marx

Karl Marx was born on 5th May 1818 Trier in Germany. And he was a philosopher, economics, political theorist, sociologist, journalist and a social revolutionary. He is also known as Father of Communism and Socialism. He was highly influenced by George William Hagel, a philosopher of the 18th century and idealistic theorist. And people also called Marx young Hegel. And his ideologies are also called Marxism and his most influenced ideology is communism and can be said as Marxism. His major publications are -

The German ideology 1845, Wage labour and capital 1847, Communist manifesto 1848, The class struggle in France 1849, A contribution to a critic of political economy 1859, Das Capital 1867 etc. the communist manifesto and the Das capital are the basis of communism and Marxism. Karl Marx and Friedrich Engles have contributed to Communism and Marxism ideology which is quite similar to one another Marx was quite realistic from the Engles in some circumstances. Friedrich Engles was one of the friends of Karl Marx. He was a Philosopher, Sociologist, Economist, and Theorist. He has played a very significant role in Communism because after the death of Karl Marx in 1883 he wrote the remaining parts of the Das Capital which plays a very important role in completing the ideology of communism in economic and political way.

What is Communism -

According to Communist Manifesto (A spectre is haunting Europe- the spectre of Communism) Communism can be also called as Marxism communism can be also called as a political ideology

and this ideology was influence many of the philosophers and sociologist in 18 century because

communism base on realism because Marx was a realistic thinker. And in this 21st century communism or communist are also called as a left wing or leftist. It can be said as a type of government or economic system.



Communism advocates human rights and exploitation by the owners over labour.

Actually there are two parts of communism: first is where means of production are controlled by common people which was the utopia of Marx and second in 1917 when Lenin was a dictator of

Russia his ideology or utopia was means of production should be handled or controlled by the communist government. Karl Marx has defined the communism origin in his theory of Historical Materialism and Dielectric Materialism.

According to Lenin dialectical materialism is where one ideology and another ideology cannot live without each other and cannot develop without each other they are dependent upon one another and for that Lenin called it "salt of dialectics "; Historical materialism is depend upon dialectic materialism which explains Thesis, Anti -Thesis and Synthesis in form of dependence of ideology In historical materialism in his historical

Materialism there are five stages

1. Primitive communism
2. Slavery
3. Feudalism
4. Capitalism
5. Communism

Communist Manifesto and Das Capital are two main sphere of the Marxist Ideology.

About Communist Manifesto -The communist Manifesto came to be widely read and the most influential text ever written it became one of the most important political documents of the world. Marx and Engle's present how due course of time socialism

would end up replacing the capital of society. This monument text discusses the communist theory of history and their relationship between the workers and the capitalist. "Workers of the world unite " emerged as a political slogan of Communist manifesto. The book originally published in 1848 in German, has been banned numerous time and yet remains political relevant across all time, containing the right from the 19 to the 21 st century

Das Capital -Das capital is a historical text which is written in three volumes and the first volume was published in 1867 and the other two were the remaining which were written by the Fed rich Engle sin 1885 & 1894. The Marx and Friedrich Engle's talk about how the political and the economical state affect the Labour and his alienation and it also refers to the more significant part of how the economy has been established, developed and created by the Labour.

Communism according to Karl Marx -

1. Communism means from each according to ability to each according to his needs.

Means of society where every person will work according to his or her ability and contribute to society.

2. And an Internationalism Communism structure is a moneyless society, stateless society, no borders have been drawn between the countries and classless society.

3. According to Communist Manifesto, means of production like land, mountain & factories etc. will be corporate by labour and common peoples- No private ownership.

4. According to Karl Marx there is only one discrimination that is rich and poor

discrimination. Which is also known as class conflict theory. According to marks there are only two classes which existence society which are (Bourgeoisie) - Owners. (Proletariat) - Worker. In the words of Karl Marx it can be called the " have and have not " class.

5. He imagine utopia where there is no difference between rich and poor, free knowledge education and health,

6. Even distribution of wealth where everyone will own everything

7. In the Utopian view of Marx if labour want their regime then they have to cut down capitalism.

8. Marx wanted Proletarian dictatorship.

9. In the approach you study internationalism the communism gets wider. He talks about the brotherhood in internationalism (suppression of labour by capitalist). That all the workers of the world who are exploited will come together and try to dissolve capitalism. And establish the Proletarians regime.

10. Workers of the World Unite - Communist Manifesto.

Changes in communism -

In 1917 Russia communist worker throw off the (Czar Nicolus) was the emperor of Russia. In 1917 Vlademir Lenin became the dictator of Russia. He was influenced by Marxism and he actually prepared the synthesis of Marxism. Lenin was the first person who implemented communism but in a different way. When Lenin became the dictator

it is also known as the first revolutionary dictatorship regime. Governments, all the ethics and principles of Russia were changed.

Idealism of Lenin government-

The Lenin party was known as Bolshevik. Lenin actually gave importance to the labour human right and involved women into education. Land was taken by capitalist and distributed to farmers & amp factories were run by the labour and factories were also

Nationalized. In 1918 Lenin established one Party system where no one would criticize the government. Lenins ideology was quite different from Marxism. Lenins ideology was own step forward & amp; different from the Marxist ideology because Marx has clearly explained that means of production will be handled by the common people. But actually

Lenin took control over the means of production and that may lead to the biggest difference in the idealistic manner of communism and linen was dictator because of that gradually goes in the hand of the dictator which destroys the principle and motive of Communism which was explained by Marx. But in a communist way Lenin achieved the dictatorship. How Lenin accomplished Communism and other change the root concept of Communism (Reference book form Marxist practice by Ajit Roy)

1. Lenin news to emphasize again and again transformed into a more homogeneous middle peasantry. Lenin was more concerned about satisfying the middle peasants. In his report to the 10 th Congress of the Bolshevik party. Lenin view- Difficult as our position is regard to sources they need to the medium



peasant but not be satisfied there are more medals now than before the land should have been distributed for use or more equally. Lenins idea to build extreme communism. His view was we must live in peace with middle peasants in a communist society the middle peasant will be our side only when we will elevate and improve their economic condition if tomorrow we would supply one hundred thousand tractors and improve their condition and provide fuel provide them with driver. Middle class peasant would say that I am a Communist.

2. Stalin was one of the essential parts of communism. Stalin came into power in 1924 till 1953 and the main reason why he got a step further from communism and Stalin gave importance to the industrialization which increased the exploitation of labour and because of that industrialization view of Stalin he increased the maximum rush of production and exploited the labour.

3. Mao Zedong was a dictator of China he became dictator 19th century Communism and Maoideology is also called as Maoism which far away from the ideology of Karl Marx and ideology he took away his ideology far away from Marxism ideology and he actually implemented his ideology in form of communism but in a dictatorship form. Which advocate farmers rights moreover labors.

4. And the Hitler who is ideology was also known as Nazism was a rigid ideology of Hitler went to become the dictator. This actually collapse the view of communism by his form of dictatorship and Hitler almost destroy the communist ideology and strongly oppose. According to home Communism was

section of weaker persons who meant to be slave Hitler actually not only oppose the Communism, liberty and socialism also. He actually brainwashed the Germans. He believe in famous line given by Darwin 'Survival of fittest' (In his book Mein Kampf he wrote that and believed that there are two evils namely Communism and Judaism. And strongly believe in anticommunism.

5. And with Hitler in that era there was another dictator named Mussolini. He was from Italy whose ideology was known as Fascism which was very similar to Nazism. Both Nazism and fascism principles were very similar to each other. Both of the dictator's aim was to collapse communism and give importance to capitalism and exploit labour in an extreme manner. This lead to the failure of communism.

Negatives impact of Communism

1. Communisms basic definition was the biggest failure of communism. (From each according to his ability, to each according to his need).

2. Dictatorship of workers
3. Power vacuum.
4. Regime control by common peoples.
5. Communism is a rigid ideology

Positives impact of Communism

1. Communism talks about workers' rights.

2. No private ownerships.
3. Communism is a classless society
4. Finish the discrimination of have and

have not

5. Communism was the first revolutionary ideology which described the oppressed section of society.

My opinion-

Nowadays most of the people antagonist communism.

Because of its rigid views communism has flowed lot of blood in the 19th century because of the ideology of Karl Marx? Actually in his Communist Manifesto on Das Capital he has elaborate that there will be the dictatorship of workers that is one of the most significant part that is highlighted in his theory but in view of Marx if labour want their regime they have to cut down the Capitalism not the Capitalist. Marx was not against the capitalism but he was again the exploitation over labours which was done by some rigid capitalist. Because of that the labour are exorcise to be oppressed alienated. Communism is like socialism but if we see clearly both of the ideologist are quite same but to achieve them is totally different. Communism states with revolution and socialism is idol with the Fabian, Guild and Syndical these are its types. Most influence typed is Fabian socialism which believers were Mahatma Gandhi, Dr. B.R. Ambedkar & Nehru. The Communism failure began when in 1917 Lenin took the power in his hands and ran the government in the form of dictatorship instead of Marxist view.

Socialism main plot is like means of production will be controlled by the government and it is very similar to communism but there is one difference that is means of production will be run by government but there will be a democratic government and in communism the government was in hands of individual which create a power vacuum in classless society. This led to the dictatorship dictator form of government which will repeat the history of

Leninism. Communism is a social type of ideology but some of the principle of communism main lead to its extreme failure. But the one of the major principle of classless society as one of the best view for any country which can be implemented but avoid the pyramid for power vacuum but the classless society cannot be exist because the main reason where the place of the pyramid is empty at the top. Practically communism can't be implemented but democratic socialism is a good form of government.



रासेयो गणतंत्र दिवस परेड शिविर दिल्ली येथील सहभागी विद्यार्थीनी कु. अक्षता देशपांडे

16 th 'Late Adv. D.T. Jaibhave Memorial National Moot-Trial and & Judgment writing Competition'



१६ व्या दिवंगत अॅड. डी. टी. जायभावे मेमोरियल नॅशनल मूट-ट्रायल अॅड जजमेंट लेखन मधील विजेता विद्यार्थी कु. विकास सुतार



मविप्र विधी महाविद्यालयात फडकला ७६ फुटांचा तिरंगा



विद्यार्थी, (सा.) मंगलूर रोडवरील
मविप्र विधी महाविद्यालयाने भारतीय
संविधानदिनाच्या ७६ व्या वर्णवृत्तीनिमित्त ७६
फुटां लांबीचा तिरंगा फडकवून विक्रमी
संख्यातरी केले आहे. संसद देशभरात
समाजसुख, दिन, उत्कृष्टता, सुखाने होत

राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या अंतर्गत प्रतिज्ञा व
पंथप्रण प्रतिज्ञा देऊन भारतास आत्मनिर्भर
आणि विकसित राष्ट्र बनविण्याकरिता शपथ
ग्रहण करण्यात आली. काही विद्यार्थ्यांना
आपले मनोगत व्यक्त करण्याची संधी
देण्यात आली.

७६ व्या स्वातंत्र्य दिनानिमित्त ७६ फुटांचा तिरंगा
फडकवला.

मुंबई उच्च न्यायालय जैक्षणिक भेटीप्रसंगी सहा.
प्रा. दिपाली बाविस्कर, कार्यालयीन अधीक्षक
प्रशांत दवंडे समवेत विद्यार्थी



आंतरराष्ट्रीय योग दिनानिमित्त योग शिक्षक सहा.
प्रा.स्वप्नील पवार समवेत विद्यार्थी



मविप्र च्या विधी महाविद्यालयाच्या शिरोपेचात मानाचा तुरा.,
अक्षता देशपांडेची राष्ट्रीय प्रजासत्ताक दिन
संचलनासाठी निवड



कु. अक्षता देशपांडेचा सत्कार करतांना
सरचिटणीस अॅड. नितीन ठाकरे व
शिक्षणाधिकारी डॉ. विलास देशमुख,
एन.एस.एस. अधिकारी प्रा. जान्हवी झांजे

चित्रभोग या लघुपटास प्रथम पुरस्कार
मिळाल्याने विद्यार्थी राहुल बनसोडे यांचा
सत्कार करतांना प्रा. संध्या गडाख मॅडम



जिल्हास्तरीय मैत्रीयकडक बतकृत्य स्पर्धाचे
विजेता विद्यार्थी मानस शिंदे

न्याय-तरंग

वार्षिक नियतकालिक
२०२३ - २०२४



विधी महाविद्यालय, नाशिक



राष्ट्रीय युवा महोत्सव मविप्र समाज विधी
महाविद्यालयाचे चार एन.एस.एस. स्वयंमसेवक

Book Exhibition Programme on
World Book Day 2023-24
organized by Librarian
Seema Warungse



महाविद्यालयात कार्यशाळेतील सहभागी विद्यार्थी
व मार्गदर्शन करताना मनिषा भामरे मॅडम



Understanding Bullying

Ravi Jaiswar

(B.A.LL.B.) -II

What is Bullying?

Bullying is the use of force, hurtful teasing or threat, to abuse, aggressively dominate or intimidate. The behavior is often repeated and habitual. One essential prerequisite is the perception of an imbalance of physical or social power. This imbalance distinguishes bullying from conflict.

Physical Bullying:

This form involves direct physical aggression, such as hitting, pushing, or tripping the victim. It often occurs in school settings or public places.

Verbal Bullying:

Verbal bullying includes hurtful language, insults, name-calling, and mocking. It can happen face-to-face or through digital communication. Victims experience emotional pain, as hurtful words can leave lasting wounds.

Effects of Bullying : Psychological Impact:

Victims often suffer from anxiety, depression, and low self-esteem due to the constant stress and fear associated with bullying.

The emotional toll can affect academic performance and overall well-being.

Long-Term Consequences:

Bullying leaves lasting scars. Adults who were bullied as children may struggle with trust issues, mental health challenges, and difficulty forming healthy relationships.

Some victims carry the trauma into adulthood, impacting their personal and professional lives.

Cyberbullying:

With the rise of technology, cyberbullying has become prevalent. It occurs online through social media, texts, or emails.

Cyberbullying can be relentless, as hurtful messages spread quickly and reach a wide audience.

Policy Development and Awareness:

Colleges and universities should develop clear anti-bullying policies

Awareness Programs:

Implement programs to educate students about bullying prevention, reporting mechanisms, and available support.

Support Systems:

Counseling Services:

Establish counseling services for victims of bullying.

Helplines:

Provide helplines or confidential channels for reporting incidents.

Preventive Programming:

Training:

Train faculty, staff, and student leaders to recognize signs of bullying and intervene effectively.

Peer Support:

Encourage peer support networks to create a positive and inclusive campus culture.

Best Research Project of the year 2023-2024
CRIME OF JUVENILES IN NASHIK CITY

CRIME OF JUVENILES IN NASHIK CITY
STATEMENT - JUVENILE CRIME FACULTY- LAW.
SUBJECT- SOCIAL RESEARCH METHOD.
RESEARCHER - SUGAT SALVE. [B.A.LLB.2]
RESEARCH GUIDE - PROF. SARIKA BHISE.
RESEARCH CENTRE – MARATHA VIDHYA PRASARAK SAMAJ, LAW
COLLEGE,
GANGPUR Road, Nashik.
DATE – 15/4/2024.



INDEX

Sr.No	Title
1.	Introduction
2.	Formulation Of Research Problem
3.	Significance Of Study
4.	Extensive Literature Survey
5.	Hypothesis
6.	Objectives
7.	Collection Of Data
8.	Determine Sample Design
9.	Analysis of Data Collection
10.	Testing Hypothesis
11.	Scope and Limitation
12.	Conclusion & Suggestion
13.	Report Writing
14.	References

INTRODUCTION -

We all know that a child is a person who is not yet eighteen years of age. All around us, we see these children suffering from various problems and for this we see thinking about the various issues of children all over the world, news laws are being implemented to create a safe environment for children.

Even in our country, individuals, organizations and governments are trying to solve the problems of children's at their own levels. It uses different means of protest. We talk about human rights with awareness but we still don't feel that we are aware enough about children's rights which are part of that human's rights.

The United Nations General Assembly on 20 November 1989 signed the Children's Rights Act on 11 December 1992 to ensure that children have their rights. There are 54 articles of the United Nations Conventions on the rights of the children and articles 43 to 54 state that the nations must do what they can to ensure that the rights of children are preserved.

Children's rights are divided into four categories namely the rights to survival, the rights to develop, the right to participation, the rights to protection.

Juvenile justice for children in need of care and protection Child Care and Protection Act 2015 came into force across India from 15th January 2016. This Act gives priority to the care, protection, maintenance, rehabilitation and development of children. Instead of pushing them, the comprehensive idea of bringing them into the mainstream of the society is included in the law. To do

all this in the law made in the interest of children, the best interests of the child should be prioritized and their life should be ensured without discrimination.

In order to meet the basic needs of the child, we have to think about the right to plan and implement in the right to plan and implement it in the society along with various mechanism to change the attitude of the society towards children.

Crime of juveniles has increased in the past few years.

But in the eyes of society it has been the most ignored crime. Society has been neglecting this crime, taking it for granted. Crime of juvenile's delinquency is activity which is done by under 18 [yrs.] children. And this crime is one of the serious and major crimes in society. In recent years it has shown a dramatic rise in crime. This crime generally focuses on children who are not adults. And society is also taking it as grant because the people are busy with their life and suffering and they are unable to look after children and give the social knowledge for their mental growth.-

If they are mentally and most important. Is that because of these crimes they negatively affect their mental, social, academic, etc. life. Parents show the absence of social standards. And crime of juveniles is a complex social & legal issue. Arises from various factors of society. Various factors of society put forth anybody to commit the crime as young it affects the most. No one is born with brain or ideology of men's - read or no one is born criminal but the surprise is that the society itself make a Parents show the absence of social



standards. And crime of juveniles is a complex social & legal issue. Arises from various factors of society. Various factors of society put forth anybody to commit the crime as young it affects the most.

No one is born with brain or ideology of men's - read or no one is born criminal but the surprise is that the society itself make a Individual a criminal through its factors and the factors as followed. Juvenile delinquency, also known as juvenile offending, is the act of participating in unlawful behavior as a minor or individual younger than the statutory age of majority. When a person under 18 is accused of a crime, he or she usually enters the juvenile justice system.

These are called juvenile delinquency cases. Juvenile justice system. Legal system that handles cases involving youth under 18 who are accused of committing a crime.

Generally: - There are four main types of juvenile delinquency

Individual

Group-supported

Organized

Situational

Individual delinquency refers to one child committing an act on his or her Own, with the argument that the delinquency is caused by family problems. Delinquency is defined as criminal behavior committed by a juvenile under the legal age of adulthood.

A large number of individual factors and characteristics has been associated with the development of juvenile delinquency. These individual factors include age, gender etc.

Juvenile delinquency can include crimes ranging from minor theft and vandalism, to car theft, assault, and rape and murder harassment fraud. Ex In the United states and many other countries, drug use and trafficking increased sharply among teenagers in the late 1900.

Juvenile crime generally refers to the behavior of youth. The nature of juvenile offences can include anything from status offences to murder.

Social factor:-

Social learning theories assume that delinquency behavior is acquired through direct and observational learning experiences, poor example, or lack of behavior.

Juvenile delinquency is a complex social and legal issue that arises from various factors such as family, poverty, peer - pressure abuses, mental health disorder. Juvenile delinquency is a serious problem that affects communities, families and individuals.

Delinquency, crimes behavior especially that carried out by a juvenile. Behavior, especially of a young person, is illegal or not acceptable to most people. There are various types of crime committed by children. Due to the situation surrounding the crimes happening because of social circumstances we act accordingly.

FORMULATION OF RESEARCH PROBLEM

Statement - Scientific study of Crimes of Juveniles in Nashik City.

Under 18 yrs. children.

SIGNIFICANCE OF STUDY

In the world crime has been increasing highly.

In every country this problem is increasing day by day this is the major problem in front of the police and society. In Nashik city, juvenile crimes have increased vastly in the past few years.

And the most shocking trend that can be noticed is that among juveniles. Offences are shocking that are committed by the juveniles- ex {petty, serious, heinous} juveniles are the children who are below 18 yrs. They generally commit juvenile violence. Criminal behavior by minor and major problems of youth in modern society. To study the significance of juvenile delinquency because it affects society harshly.

According to the Juvenile Justice Act [Care and Protection] 2015. According to this act under 18 children are defined as a child. In this act there are two systems. 1. Child Welfare Committee .2. Juvenile Justice Board. The Child Welfare Committee works for Children who need care and protection [especially victim child].

The Juvenile Justice Board works with the children who committed the crime. The Juvenile Justice Act called this children Child in conflict with Law [not called juvenile criminal]. In the Juvenile Justice Board there are three members on board.

Some significant main causes of the Juvenile delinquency are generally family and home environment .Children who grow up in homes with neglect, abuse, or poverty children are more likely to become involved in criminal behavior. It almost an outcome

of rapid urbanization and Industrialization of modern times. This has almost become a universal problem in most of the industrialized countries.

Juvenile delinquency is a deep problem that not only affects the victims of the delinquency, but also affects the juvenile delinquents themselves, their families, and society as a whole.

Juvenile delinquents are not able to predict the effect of their crimes by themselves, but they are badly affected by these crimes.

Juvenile delinquency is an act of committing crimes and offences by youth personnel. Essentially, criminal behavior is engaged in by minors and is a major problem of youth in modern society. Juvenile delinquency Is important because it has implicated misery to the victim and has conveyed problems to its perpetrators.

Some statistical numbers are like of 2022:-

In Maharashtra children cognizable cases of crime are 4554. And children are 5650.

Children who live with their parents 5245. 19 children who committed heinous offences were homeless.

January 1 -2022 to December 1 -2022

. Total cases 370, petty cases 119, serious cases 240, heinous cases 11.

EXTENSIVE LITERATURE SURVEY REFERENCES:-

***July 8 2023 – Juvenile Delinquency in India: Challenges and Solution - Versa Literature Reference:-**

Juvenile Delinquency is a term used to describe criminal behavior committed by minors, typically below the age of 18 years.



Juvenile delinquency has become a growing concern in India, where the majority of the population is under the age of 25 years. According to the National Crime Records Bureau (2019), more than 39,000 juveniles were arrested for various offences. Generally speaking, the term refers to a large variety of disapproved behavior in children and adolescents which the society does not approve of and for which some kind of admonition, punishment or corrective measure is justified in the public interest. It therefore can be said that a juvenile is an adolescent person between Childhood, Manhood, and Womanhood as the case may be who may turn into a potential offender if not checked.

This includes behaviors such as vandalism, theft, drug abuse, gang affiliation, and violent acts. Juvenile delinquency is a complex social and legal issue that arises from various factors such as family dysfunction, poverty, peer pressure, substance abuse, and mental health disorders. Juvenile delinquency is a serious problem that affects communities, families, and individuals. It can have long-term negative consequences for the individual as well as the society as a whole. It is essential to understand the root causes of juvenile delinquency to prevent it from occurring and intervene early to provide appropriate support and resources to those at risk. The criminal justice system and social service agencies play a significant role in addressing juvenile delinquency and rehabilitating young offenders.

*June2021:- International Journal of Law, Management and Humanities

*Volume 4, Issue 2, Subject – A Critique on Crimes against Children in India.

Literature Reference:-

A child's age is a very sensitive phase from all the stages of life. They are the most innocent and vulnerable target for crimes. When an offence happens, it not only incapacitates them physically but mentally and emotionally as well. From the chronicle studies we can find out that such crime has existed in society for a long time and is increasing day by day. The main motive of the society, to show that it has matured, should be to ally with the previously mentioned crimes. In India, the lion's share in such crimes are Kidnapping & Abduction followed by Rape, Assault or Insult to modesty of girl children, Crimes under POCSO, Procuration of minor girls, Crimes falling under Juvenile Justice Act. In this backdrop, present study is based on the similar malfeasances throughout India after all the prevalent laws.

HYPOTHESIS

I Most of the crimes are committed by 16 to 18 yrs children.

Most of the crimes which are committed are petty and serious offence

Major crimes are influenced.

Lack of education is seen in children.

Lack of parenting is seen in the family.

OBJECTIVES

To study the nature and purpose of the juvenile.

To study the increase rate of crimes of juvenile

To study the reason behind juvenile crime.
To study how social media affects children.
To study the crimes of juveniles.

SAMPLE DESIGN

For present research the researcher at Nashik District will help to understand the union status problem, questions, question of study, and study of crime of juveniles in Nashik city. Total sum of crimes of juvenile out of which 30 are selected as probity sample regular system is selected.

COLLECTION OF DATA:-

Collection of data by various sources:-

80% Primary sources are used for data collection.

20% Secondary sources are used for data collection.

Interview: - The interview method used for entire data collection about total 30 interviews where taken for collection of data.

Questionnaire: - Later on the questionnaire method is used for the data collection and about 30? Were made for the collection of data.

Index / Schedule: - For further collection of data a sum of series of individual yes / no questions are used Social survey: - Several social surveys were conveyed for detailed collection of data.

Book, newspaper, article previous research: - For remaining data collection 2nd method of data collection is used where data collection such as books, newspaper, periodicals and previous research. Testing Hypothesis All the hypothesis which are mentioned are tested true.

Scope and limitation

Limitation - Research is valid for only year 2024. The research is extended only to Nashik for the age of under 18. **Scope** - It could be used for this year.

Conclusion and Suggestion Conclusion

13.33% of children's are age of 4yrs, 33.33% of children's age is 10yrs, 30% of children's age is 9 yrs., 10% of children's age is 3yrs, 10% of children's age is 3 yrs., 3.33% of children's age is 1yrs. 63.33% of children language is Marathi, 36.33% of children's language is Hindi. 16.6% of children have commit pose, 13.3% of children have commit murder, 13.3% of children have commit rash driving, 6.6% of children have commit cybercrime, 10% of children have commit half murder, 30% of children have commit robbery, 6.6% of children have commit street fighting, 3.33% of children have attacked someone.

Revenge was the reason of the crime of 6.6% of children, Economical was the reason of the crime of 23.3% of children, Family was the reason of the crime of 6.8% of children, and another reason was the crime of 63.3% of children.

80% of children have committed their first crime, 20% of children have committed their second crime.

40% of children have commit crime on someone saying, 60% of children have not committed a crime on someone saying.

70% of children have addicted to drugs, 30% of children were not addicted to drugs. 20% of the children are addicted to drugs by social media 20% of the children are addicted to drugs by friends circle 60% of



the children are addicted to drugs through options.

76.6% of children have commit crime individually, 20% of children have commit crime with friends,

3.33% of children have committed crime with their family.

13.3% of family members are seen in 4 house, 53.3% of family members are seen in 16 house, 33.33% of family members are seen in 10 houses.

56.6% of children's parents has job, 6.6% of children's parents run business,

30% of children's parents are unemployed, 6.6% of children's no parents.

26.6% of parents are educated till high school, 0% of parents are not educated till graduation,

73.3% of parents 7th, 12th, 10th pass, 10th fail, 12th fail etc.

66.66% of parents support their children after crime, 33.33% of parents support their children after crime.

73.33% of children feel guilt after the crime, 26.66% of children do not feel guilt after the crime.

100% of children get food and medical & facilities at observation homes.

76.66% of children have their future plan, 23.66% of children do not have a future plan.

Suggestion:-

Education in children should increase.

Parenting should be more effective.

There should be no or less dispute in the family.

Right, use social media.

Control addiction.

To control the desire for easy money.

Involve in the right peer-group.

Teach life skills, morals, values & ethics.

Counsel them at the right time.

Good policing.

Questionnaire:

1] Name of the interviewee -

2] Age-

Gender-

Current education-

Mother tongue-

Which crime have you committed?

a. [pocso] b. [murder] c. [other]

What was the reason for your crime?

a. [revenge] b. [economical] c. [family]

d. [other]

Is this your first crime you have committed?

[Yes] b. [no]

What influences you to commit crime?

Have you committed a crime on someone saying?

[Yes] b.[no]

Have you ever been addicted to drugs?

a. [alcohol] b. [cigarette] c. [other]

What influences you to consume drugs?

a. [social media] b. [friends circle]

c. [other]

What facilities do you get through observation homes? 14] Do you commit crimes with friends circle/ individuals?

[Individual] b. [friends]

How many members in your family?

a. [3] b.[5] c. [other]

What is the occupation of your parents?

a. [job] b. [business] c. [unemployed]

What is the education of your parents?

a. [high school] b. [graduation] c

[illiterate]

Does your family support you after your crime?

[Yes] b. [no]

Do you feel guilt after committing the crime?

[Yes] b. [no]

What are your future plans?

Questionnaire for counsellor

Name of the counsellor- 22] Age-

How many years have you been working in an observation home?

a. [3] b. [5] c. [7]

In a month how many children are enrolled in observation homes? 25] Which crime has been committed most by children?

a. [yes] b. [no]

Does counselling affect the children?

[Yes] b. [no]

While counselling children cooperate with you?

[Yes] b. [no]

Do you counsel children and parents?

[Yes] b. [no]

Do you get help from the regime?

[Yes] b. [no]

What measures do you think society should take to prevent juvenile delinquency?

Report:-

Crimes of Juvenile

A social research was conducted on a serious social problem. Children are known as the future of the country and when these children choose the wrong way then this problem is not limited only to children but to society .

This research Crimes of Juvenile in Nashik City as nashik is developing usually the crime rate is also increasing. And to

reduce children in crimes is a problem and to reduce problem efforts are taken by at multiple levels.

To know the seriousness of the problem, to know nature & character this research was conducted. And total .no of samples were 30 children.

And 30 children who are Child in Conflict with Law (Juvenile Criminal).

In Juvenile Justice (Care and Protection Act 2015) Sec 74. Address and Name are kept confidential. And because of this Sec I have not mentioned the name of the children instead of that EX. [CCL-1] **Child in Conflict with Law.**

In this research i conserve with bail out children and visit observation home, staff of observation home, Counsellor and Juvenile Justice Board [Child Court].

In this research I had a conservation and got information about Age, Seriousness of committed crime, Personal information, Parents information, Occupation, Family support, Addiction of Drugs and Future Plan. And with Counsellor had conservation on children psychology after crime and does counselling affect them.

References:-

Book- Vidhi Sanggharsha Balak Ani Kayda.

-Pradhnya Hendre Joshi

Juvenile Justice Act 2015

Juvenile Justice Rules 2018

WWW. Google.com

Newspaper Articles



महिला सक्षमीकरण
Women Empowerment



Sr. No.	1 st Female in India	Name	Year
1	First Female Teacher in India	Savitribai Phule	1848
2	First Female Lawer in India	Cornelia Sorabaji	1984
3	First Female Docter in India	Anandi Gopal Joshi	1887
4	First Female President in India	Prathibha Patil	2007-2012
5	First Female Governer in India	Sarojini Naidu	1947-1949
6	First Female CM in India	Sucheta Kripalani	1908-1974
7	First Indian Women to become Miss world	Miss Reita Faria	1966
8	First Female IPS Officer in India	Kiran Bedi	1972
9	First Female Actress in India	Durgabai Kamat	1914
10	First Female Piolet in India	Sarla Thakral	1936
11	First Female Train Driver in India	Surekha Yadav	1988
12	First Female Defance Minister India	Nirmala Sitaramanin	2017
13	First Female Sociologist in India	Harriet Martineau	1802-1876
14	First Female Engineer in India	Dr.Chandrani Prasad Verma	1999

समाजगीत

जनकल्याणी देह झिजवूनी लाजविले चंदना
कर्मवीर हो ज्ञानवीर हो लाख लाख वंदना
तुम्हाला लाख लाख वंदना ॥१५॥

ऋषिराजाने राजर्षीने लावियली ज्योत
वसा ज्योतीचा घेऊनी साचा पेटविला पोत
दिशादिशांतून घराघरांतून आली नवजाग
दिसू लागला मनामनातला मुक्तीचा मार्ग
निद्रेतच होते दंग
अंतरातले स्फुलिंग
ते उठले उधळीत रंग

बहुजन हिताय, बहुजन सुखाय चेतविली चेतना
कर्मवीर हो ज्ञानवीर हो लाख लाख वंदना ॥१६॥
नांगर टाका, भाला फेका शिकवी शिवराया
त्याच मातीवर कसुनी कंबर करूया नव किमया
निरलस श्रमुनी काढू खणूनी रूतलेली शल्ये
निष्ठा शिंपून करू पेरणी हवी नवी मूल्ये
दृढनिश्चय ऐसा करूनी
कार्यात प्राण ओतुनी
आयुष्य दिले झोकुनी

ज्ञानप्रशाला उभारण्याला दिलीत हो प्रेरणा
कर्मवीर हो ज्ञानवीर हो लाख लाख वंदना ॥१७॥
मूक अडाणी फुलवू अग्रणी त्यातूनी ही जिद्द
मुळात अबला करू या सबला धन्य धन्य ब्रीद
दिव्य थोरवी कुठली ओवी गुंफावी गौरवा
नम्रपणाने एक मागणे हट्ट हाच पुरवा
निरपेक्ष अपुली कृती
ती सेवाभावी मती
ती निष्ठा तसली धृती

समाजदिन हा सार्थ कराया द्या हो द्या प्रेरणा
कर्मवीर हो ज्ञानवीर हो लाख लाख वंदना ॥१८॥

- कै. प्रा. श्रीरंग गुणे



॥ सावित्रीबाई फुले ॥

!! मुर्लीना दिली सरस्वतीची सावली अशी हि थोर माऊली
सावित्रीबाई फुलेंच्या कार्याला सलाम पावलो पावली !!



M.V.P. SAMAJ'S
LAW COLLEGE
 UDOJI MARATHA BOARDING CAMPUS, GANGAPUR ROAD, NASHIK - 422015 (Maharashtra)
 Tel/Fax: (0253) 2515252
 Email: mvpsamaj@rediffmail.com
 Approved by the Council of India
 U.D.No. (P)1992-1A/10002204

M.V.P. Samaj's
LAW COLLEGE,
 Nashik-2

- **DEGREE COURSES**
- Five Year Law Course, after 12th (B.S.L.L.B.)
- Three Year Law Course, after Graduation (LL.B.)
- **ONE YEAR LAW COURSES**
 (After any Profession)

LAW COLLEGE, NASHIK-2
 PUNE & LEGAL AID CLINIC AND
 LEGAL LITERACY CENTER (L.L.C.)
 Being a Law College to Training Law
 Faculty by Bar Council of India
 Being No. 10002204